Cyan Magenta Yellow Black

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

СЕРЕДА, 19 травня 2004 року

№ 90 (3340)

ТВОРЧІ ЗВІТИ ОБЛАСТЕЙ

Мистецтво золотого поля

продемонстрували у столиці професіонали та аматорські колективи Кіровоградської області

(Матеріал читайте на 3-й стор.).

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

ОФІЦІЙНО

Діалог безпосередніх сусідів

Учора в Брюсселі відбулося сьоме засідання Ради з питань співробітництва Україна—ЄС. Українську делегацію очолював Прем'єр-міністр Віктор Янукович, делегацію Євросоюзу — міністр закордонних справ головуючої в ньому Ірландії Брайан Коуен. Сторони обговорили питання розвитку двосторонньої співпраці за нових умов безпосереднього сусідства України та ЄС, взаємодію в рамках реалізації європейської політики сусідства тощо. «Весь час Україна говорить, що ми прагнемо до ЄС, але я хотів би, щоб на це запитання ми знайшли для себе відповідь, що це означає? — заявив Віктор Янукович напередодні візиту. — На мій погляд, це означає, що нам слід будувати в себе таку країну, яка відповідала б усім європейським стандартам. Європі Україна не потрібна зі своїми проблемами, і ми це також повинні чітко усвідомлювати».

Страсбурзькі зустрічі та дискусії

Перший заступник Голови Верховної Ради України Адам Мартинюк перебував у Страсбурзі, де брав участь у конференції голів парламентів і президентів парламентських асамблей Європи. У рамках форуму відбулася робоча зустріч голів парламентів держав—членів ПАЧЄ. За словами А. Мартинюка, на ній в основному йшлося про співробітництво і зв'язки в рамках ПАЧЄ. Також відбувся обмін думками щодо ситуації у Грузії, президентських виборів у Македонії, проблеми Придністров'я.

Крім того, українська парламентська делегація, до складу якої входили голова Постійної делегації Верховної Ради України в Парламентській асамблеї Ради Європи Борис Олійник та голова Комітету ВР у закордонних справах Станіслав Сташевський, відвідала Постійне представництво України при Раді Європи. Адам Мартинюк зробив там запис у Книзі почесних гостей.

Учора він виступив перед учасниками конференції **(читайте на 2-й стор.)**, а також зустрівся з Генеральним секретарем Ради Європи Вальтером Швіммером і Головою ПАРЄ Пітером Шідером.

ДНІ «ГОЛОСУ УКРАЇНИ» НА ПОЛТАВЩИНІ

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Кубок — наш!

Виграли дружба, читач і глядач!

Команда «Голосу України» стала переможцем турніру з міні-футболу, що відбувся минулої суботи на центральному стадіоні райцентру Нові Санжари

П'ятий день перебування на Полтавщині для голосоукраїнського журналістського десанту став найбільш напруженим: нас, точніше нашу футбольну команду, чекали баталії на зеленому газоні місцевого красеня-стадіону. І надзвичайно авторитетні та сильні суперники — учасники районних, міських, обласних, республіканських і міжнародних чемпіонатів та турнірів: місцевий «Стандарт», «Ворскла» (зірки полтавського футболу) та команда «Журналіст-Поліграфіст» з обласного центру. А ще майже тисяча щирих і прихильних глядачів — від найменших школяриків до поважних сивочолих ветеранів. Одне слово, і безкомпромісні змагання, і чудове веселюдне свято. Та спершу бодай побіжно про саме містечко і район.

(Закінчення на 6-й стор.).

БЕРИ ШИНЕЛЬ, ВЕРТАЙСЬ ДОДОМУ...

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове і денне засідання 18 травня

Така команда цілком імовірно може пролунати для українського миротворчого контингенту в Іраку. Судячи із настрою в сесійній залі Верховної Ради, який панував напередодні.

На початку пленарного засідання народні депутати хвилиною мовчання вшанували пам'ять жертв депортації кримськотатарського народу, осіб інших національностей з рідних місць у 1944 році.

Керівник фракції КПУ Петро Симоненко виступив з вимогою розглянути питання про виведення українського військового контингенту з Іраку.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Для погодження дій фракції КПУ і СПУ попросили півгодинну перерву. Головуючий Олександр Зінченко запросив керівників фракцій і депутатських груп, голів комітетів на нараду. Після перерви він поінформував сесію, що дійшли згоди на таку процедуру розгляду цього питання. Розпочати його обговорення в середу о 10.00. Надати для цього дві години регламентного часу. Запросити міністрів оборони і закордонних справ Євгена Марчука і Костянтина Грищенка, секретаря Ради національної безпеки й оборони Володимира Радченка та голову СБУ Ігоря Смешка.

(Закінчення на 2-й стор.).

У НОМЕР

На своїй «Таврії»

Іван Бедрій із Головчинець, що в Летичівському районі на Хмельниччині, діставався до обласного центру на чужому авто, а назад додому повертався вже на своєму. Хоча інвалідові війни довелося десять років чекати в черзі, але все-таки він отримав належну йому машину. Разом з ним ще десять ветеранів стали власниками новеньких «Таврій». Радує, що чергу пільговиків вдалося зрушити з місця, **повідомляє наш власний кореспондент Ірина КОЗАК.**

У Китаї розбився український літак

Учора на північному заході Китаю зазнав катастрофи вантажний лайнер, що здійснював переліт з Тайюаня до Баку. Всі, хто перебував на борту, загинули. За повідомленнями на момент, коли верстався номер, бригади рятувальників, які працювали на місці події, знайшли тіла одного азербайджанця і шістьох українців. Пошуки останків перебували ускладнені, бо уламки машини перебували у вогні.

(Закінчення на 2-й стор.).

Смертельний секрет Турії

На дні річки Турія лежить 250-кілограмова авіабомба з підірвачем у зведеному бойовому стані

У Ковелі на дні річки на глибині чотири метри 30-річний любитель підводного плавання Володимир Стречен виявив одну 250-кілограмову і шість 100-кілограмових радянських авіаційних бомб часів другої світової війни. Лежать вони поблизу залізничного мосту на гілці Ковель—Львів на відстані трохи більш як кілометр від центру міста. До місця пригоди вже прокладено дорогу, біля самої річки збудовано майданчик, з якого кран підніматиме авіабомби.

(Закінчення на 2-й стор.).

Тяжкі наслідки аварії

Як уже повідомляв «ГУ», 15 пасажирів загинули і ще 29 одержали поранення внаслідок зіткнення рейсового автобуса «ЛАЗ» з товарним потягом на Одещині.

Троє потерпілих перебувають у вкрай тяжкому стані, у тяжкому — ще 11 осіб (з них одна дитина), у стані середньої тяжкості — 15 осіб (з них двоє дітей).

(Закінчення на 2-й стор.).

Коротко про важливе:

Учора

■ В Ялті відкрилась І Міжнародна конференція з ландшафтного дизайну та планування сучасного міста «Місто мрії».

Сьогодні

■ У Києві починається І Український семінар з міжнародної копродукції документального кіно з участю представників європейських телемереж.

Завтра

■ Українська коаліція «За дику природу» та Київський еколого-культурний центр проводять прес-конференцію «Чи рвонуть міни у Дунайському заповіднику?».

На прямому зв'язку — міський голова Донецька

Шановні читачі!
20 травня під час проведення Днів газети «Голос України» в Донецькій області відбудеться «пряма лінія» з міським головою Донецька Олександром Лук'янченком. Чекаємо на ваші дзвінки з 15.00 до 16.00 години за телефоном у Донецьку: (062) 338-49-53.

БЛІЦОПИТУВАННЯ — РІВНЕ

Чи затишно вам у своїй родині?

Катерина М., продавець:
— Не дуже, бо мешкаю із свекрухою. У нас різні погляди, смаки. Мушу уникати конфліктів.

Віра Левчук, пенсіонерка:
— Мене донька вмовила продати хату в селі, тепер жалкую, бо почуваюся зайвою в її квартирі.

Олена і Віталій Кириловці, молодята:
— Ми кохаємо одне одного, а тому нам затишно навіть у маленькій кімнатці гуртожитку.

Галина Миронець, безробітна:
— Усі сварки в нашій сім'ї — від нестатків. Бідують біля нас і діти.

Розпитувала Олександра ЮРКОВА.
Мал. Миколи КАПУСТИ.

Погашено пожежу на військовому заводі гумотехнічних виробів у Львові. Збитки сягають 200 тисяч гривень

ПОЛІТИКА

Бери шинель, вертайсь додому...

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове і денне засідання 18 травня

(Початок на 1-й стор.).

Для доповіді кожного відвести по 10 хвилин. Після обговорення прийняти відповідну постанову.

Цю пропозицію було прийнято з доповненням народного депутата Олега Зарубінського, щоб частину пленарного засідання, коли доповідатимуть профільні міністри, секретар РНБО та голова СБУ, провести у закритому режимі.

Після цього сесія розпочала обговорення порядку денного. Народні депутати розглянули проект закону про відновлення прав осіб, депортованих за національною ознакою (друге читання). Доповідав голова підкомітету Комітету з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин Рефат Чубаров. Законопроект визначає статус осіб, депортованих за національною ознакою. В ньому встановлено гарантії держави щодо відновлення їхніх прав, принципи державної політики та повноваження органів державної влади і органів місцевого самоврядування. Законопроект визначає, що депортація — це насильницьке переселення народів, національних меншин та осіб з місць постійного проживання на підставі рішень, прийнятих органами СРСР. Законопроект створює правові підстави для реалізації державної політики у сфері повернення, облаштування і відновлення прав осіб, депортованих за національною ознакою та членів їхніх сімей, сприятиме процесу їхньої інтеграції в українське суспільство. Згідно із законопроектом депортовані особи отримають низку соціальних пільг.

Під час обговорення було висловлено чимало слушних зауважень до законопроекту і 302 голосами його відправлено на повторне друге читання. Після цього народні депутати приступили до розгляду проекту закону про реформування Збройних сил України (друге читання). Його подальше обговорення перенесено на вечірнє засідання.

Анатолій КАРАСЬ.

КОНКУРС

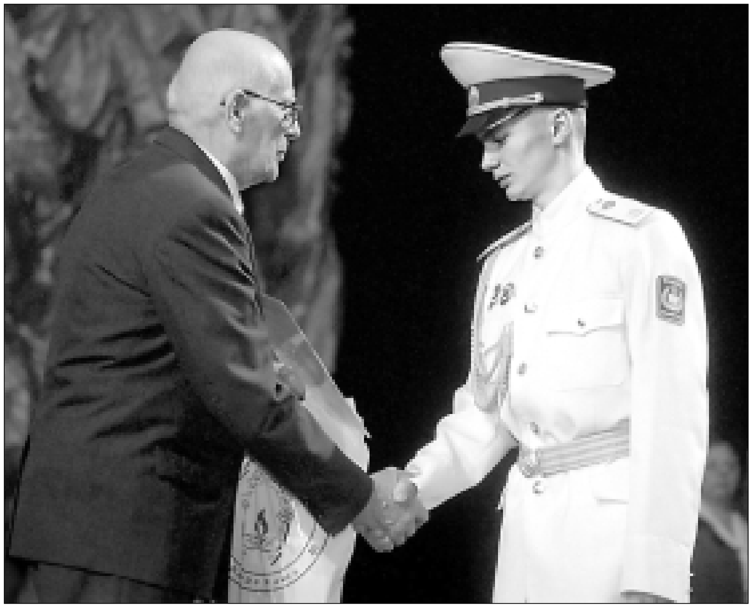

Фото Олега ДИКАНЯ (Укрінформ).

Мова рідна, солов'їна не вмре, не загине

Четвертий міжнародний конкурс української мови став рекордним за кількістю учасників — понад 5 мільйонів школярів, учнів професійно-технічних училищ, технікумів, коледжів і студентів вищих навчальних закладів, зокрема молодь української діаспори. Це вкотре засвідчило невмирущість рідної солов'їної мови. Бо, як зазначив у своєму привітанні переможцям та організаторам конкурсу Голова Верховної Ради України Володимир Литвин, «ваші шляхетні зусилля вже четвертий рік поспіль спрямовані на піднесення престижу мови Тараса Шевченка і Лесі Українки, Івана Франка і Ліни Костенко та інших геніїв українського слова».

На знімку: український патріот і меценат з Австралії Михайло Гоян вітає учасника конкурсу, курсанта Київського військового ліцею імені Івана Богуна Кирила Гринька.

Владні структури — довірені представники народу

Виступ Першого заступника Голови Верховної Ради України Адама МАРТИНЮКА на Конференції «Європа громадян — парламенти та участь громадян» на тему «Наскільки демократична наша демократія?». Страсбург, 18 травня 2004 року

Вельмишановний пане Голово, вельмишановні учасники конференції!

З розширенням Європейського союзу до європейської сім'ї народів повернулися країни, які добре знають Україну і де проживають численні українські громади. В історичній перспективі це, безперечно, вплине й на долю України, яка опинилася на межі об'єднаної Європи.

Демократія за своєю глибинною сутністю не передбачає консенсусу. Однак значна частина політичної та управлінської еліти України як посткомуністичної держави саме в загальному консенсусі бачить ключову гарантію сталого розвитку. На практиці це означає мимовільні чи продумані спроби нав'язати суспільству єдину ідеологію. Інакомислення, тобто відхід певної партії чи політичного діяча, науковця чи журналіста від позицій правлячих кіл, дуже часто сприймається навіть як дія, що не узгоджується із загальнодержавними інтересами. У цьому бачиться головна перешкода впровадженню принципів європейської демократії в українське життя.

Тим часом парламентська демократія і парламентаризм мають ґрунтуватися на фактичній наявності в суспільстві ідеологічного розмаїття. Водночас я цілковито поділяю погляд на демократію як верховенство права. Але закон не може служити засобом створення ідеологічно одноманітного суспільства. Закон і парламент, як його творець, мають бути гарантами того, щоб владні структури всіх рівнів виступали довіреними представниками народу.

У контексті цьогорічних президентських виборів в Україні таке розуміння демократії передбачає законодавчі та адміністративні гарантії того, що правила голосування не будуть відрізнятися в різних регіонах і залежати від волі посадових осіб. Виборець має право отримати рівний і повний доступ до інформації про всі ідеологічні позиції партій, виборчих блоків та їх висуванців. Відповідно потрібні й державні гарантії рівного доступу цих партій і блоків до засобів масової інформації.

▪ ▪ ▪

Закон і парламент, як його творець, мають бути гарантами того, щоб владні структури всіх рівнів виступали довіреними представниками народу.

▪

Забезпечення інформаційної рівності важливе, але це не абсолютний принцип. Свобода символізується не тільки з правом вибирати, а головніше — справедливістю в реалізації демократичного вибору. Тож незалежність судової гілки влади — це ще один вирішальний елемент демократії.

Суд не може залежати від інших гілок влади. Термін —популярний і зрозумілий. Але в умовах політичного домінування фінансово-економічних груп вийти на такий рівень водночас неможливо. Вважати інакше — означає жити в світі ілюзій. А в політиці вони вкрай небезпечні, бо здатні породжувати привидів. Маю на увазі ілюзорність сподівань на те, що з приходом до влади нового президента механічно гарантується незалежність судової влади.

Слід узяти до уваги як незаперечний факт, що на пострадянському просторі триває посткомуністична революція свідомості. За всіх своїх позитивів вона постійно наштовхується на таку перешкоду, як концентрація фінансових засобів у руках надто незначної групи людей. До її складу входять і опоненти європейської демократії, в якій вони вбачають загрозу своєму політичному існуванню. Прийняття парламентом найдемократичніших законів не може одразу зробити їх законослухняними. Для цього потрібен час, а його у протагоністів демократії немає. За такої ситуації головне — убезпечитися від будь-яких виявів силового тиску.

Отже, серйозною проблемою для України є подолання синдрому перехідного періоду з притаманним йому первісним накопиченням капіталу. І в цьому сенсі Рада Європи може надати нам реальну допомогу не тільки шляхом роз'яснення важливості та доцільності скасування політичного верховенства олігархічних структур, а і конкретними пропозиціями, базованими на європейському досвіді.

Демократія, як слушно стверджував професор Копенгагенського університету Халь Кок, є фундаментальним вибором між двома логіками людських стосунків, менше політикою — більше педагогікою. У цьому розумінні роль ПАРЄ важко переоцінити, але з обов'язковим урахуванням того, що вибір тут справді дуже хиткий. Якщо у своїх діях ПАРЄ буде керуватися метою негайного утвердження своїх рекомендацій, а не прагненням навчати на засадах уміння прислухатися і розуміти умовного учня (адже йдеться про цілі народи і держави), то шлях до остаточної перемоги демократії в Україні буде тривалішим. Давайте спільними зусиллями його прискоримо.

Видання народних депутатів на «Книжковому саду»

Книжки більш як 70 парламентаріїв України будуть представлені на IV Міжнародній виставці-ярмарку «Книжковий сад-2004», яка відбудеться 19—22 травня у столичному Українському домі. Спеціальний стенд «Книжки народних депутатів», випущені видавництвами країни, презентуватиме 19 травня з участю народних обранців парламентська бібліотека. На «Книжковому саду» окремим стендом буде представлено «Парламентське видавництво», а також «Юрінком Інтер», «Ін Юре», що спеціалізуються на випуску правничої літератури.

Фахівці сподіваються, що широка підтримка виставки народними депутатами сприятиме якнайшвидшому розв'язанню проблем галузі та поверненню пільг, передбачених Законом «Про державну підтримку книговидавничої справи в Україні».

Василь ГУБАРЕЦЬ,
виконавчий директор Української асоціації виробників поліграфічної продукції.

У НОМЕР

У Китаї розбився український літак

(Початок на 1-й стор.).

Чартерний Іл-76 російського виробництва впав у районі однієї з ферм за 10 км від міжнародного аеропорту Урумчі, де приземлявся для дозаправлення. Після зльоту літак так і не зміг набрати задану висоту і впав через дві хвилини. Припускають, що причиною катастрофи стала спека (понад 35 градусів), яка спричинила перегрівання літака на тлі його перевантаження.

У перші години після катастрофи відбувалася деяка плутанина з приналежністю лайнера та його вантажу. Китайські джерела спочатку вирішили, що Іл-76 належить Азербайджану, однак представник цієї країни, котрий був на місці трагедії, повідомив, що вантаж доставлявся «на замовлення російської компанії», а машина, що належала українському приватному підприємству «Стайран», була зафрахтована якоюсь «азербайджано-китайською фірмою». **Як повідомив журналістам перший заступник директора держконцерну «Азербайджанські авіалінії» (АзАЛ) Сабір Ільясов,** «усі загиблі були громадянами України, вантаж також належав українській стороні». МЗС України підтвердив, що розбився саме наш літак.

Тяжкі наслідки аварії

Фото Олександра СЄРОГО (Укрінформ).

(Початок на1-й стор.).

Генеральна прокуратура взяла під свій контроль розслідування кримінальної справи за фактом дорожньо-транспортної пригоди. Міністру внутрішніх справ Миколі Білоконю й Міністру транспорту Георгію Кірпі доручено організувати належне розслідування обставин і причин катастрофи, а також ужити заходів, що дало б змогу уникнути в майбутньому таких трагедій. З цією метою запропоновано розробити програму модернізації залізничних переїздів, особливо тих, де зафіксована найбільша кількість порушень з боку водіїв.

На знімку: наслідки ДТП.

СПОРТ

Луческу — тренер «Шахтаря»

Про це вчора повідомив на прес-конференції президент футбольного клубу «Шахтар» (Донецьк) Рінат Ахметов. Контракт підписано на три роки.

Обживаються в рідних місцях

— Держава, попри всі свої значні труднощі, допомагає депортованим обживатися в рідних місцях. На ці потреби репатріантам виділено понад 800 мільйонів гривень, — зазначив Прем'єр-міністр України Віктор Янукович під час участі у скорботних заходах в Сімферополі у зв'язку з 60-річчям депортації народів з Криму. Він поклав квіти до пам'ятних знаків жертвам депортації, взяв участь у відкритті монумента «Відродження кримськотатарського народу», виступив на зборах представників депортованих народів і широкої громадськості. Їх лейтмотив — усі мешканці півострова мають дорожити безцінним скарбом України — міжнаціональною злагодою.

Під час поїздки до Криму Прем'єр-міністр побував і у Севастополі, де провів усеукраїнську нараду з розвитку туристичної та курортно-рекреаційної галузі держави. На форумі було відзначено, що за останні чотири роки спостерігається позитивна динаміка в туристичній галузі. Протягом 2003 року Україну відвідало 12,5 мільйона іноземних туристів. У півтора разу збільшився обсяг організованого туризму з країн Західної Європи та інших економічно розвинених держав.

Зростають показники і внутрішнього туризму. Мандрівники всіх категорій витратили в Україні торік 28,4 млрд. гривень — майже на 20 відсотків більше, ніж позаторік.

Однак, зазначали промовці, приводу для особливої радості немає. Можливості України використовуються лише на третину. Ціни на послуги за їх не дуже високої якості приблизно на 30 відсотків перевищують середньоєвропейський рівень. От і їдуть мандрівники до наших найближчих сусідів: у Туреччину, Болгарію. Щорічно, не маючи можливості модернізувати матеріально-технічну базу, в Україні простоюють майже 700 занедбаних санаторіїв і готелів. Водночас катастрофічно не вистачає санаторіїв та путівок для хворих дітей, для людей, у яких важкі форми туберкульозу.

Світлана КАЛИНОВСЬКА,
Віктор ХОМЕНКО.

У КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДІ

Офіційна — вона ж державна

Конституційний Суд України відмовив у відкритті конституційного провадження у справі про надання висновку щодо відповідності статтям 157 і 158 Конституції України законопроекту «Про внесення змін до статті 38 Конституції України», яким передбачалося доповнити дану статтю частиною третьою такого змісту: «Громадяни мають право у процесі управління державними справами і в органах місцевого самоврядування використовувати українську мову як державну і російську мову як офіційну».

КС зазначив, що згідно з його рішенням від 14 грудня 1999 року терміни «державна мова» і «офіційна мова» позначають одне й те саме поняття. Конституційний Суд України в цьому рішенні зазначив: «Під державною (офіційною) мовою розуміється мова, якій державою надано правовий статус обов'язкового засобу спілкування у публічних сферах суспільного життя. Конституцією України статус державної мови надано українській мові. Поняття державної мови є складовою більш широкого за змістом та обсягом конституційного поняття «конституційний лад». Право визначати і змінювати конституційний лад в Україні належить виключно народові. Положення статті 10 Конституції України, як і інших статей розділу І "Загальні засади", можуть бути змінені тільки у порядку, передбаченому її статтею 156, шляхом прийняття закону, який затверджується всеукраїнським референдумом».

Оскільки в законопроекті предметом змін є надання російській мові статусу офіційної, що передбачає внесення змін до статті 10 розділу І «Загальні засади» Конституції України, народні депутати України не дотримали вимог частини першої статті 156 Конституції України, згідно з якою такий законопроект подається до ВРУ не менш як двома третинами від її конституційного складу.

Наталія ХОМЕНКО.

У Києві проходить з'їзд українських євреїв

ФОРУМ

Більш як дві тисячі делегатів з усіх регіонів України беруть участь у роботі з'їзду Об'єднаної єврейської громади України, що розпочався вчора в Києві.

Президент України Леонід Кучма і Прем'єр-міністр України Віктор Янукович надіслали свої вітання учасникам зборів і побажали плідної роботи. Також було зачитано і привітальне послання прем'єра Ізраїлю Аріеля Шарона, у якому він висловив надію, що настане той день, коли єврейський народ житиме на своїй землі в мирі і безпеці.

Головне обговорюване на з'їзді питання стосується розв'язання проблем, які роз'єднують євреїв. Також учасники подумають, що варто зробити, щоб єврейська діаспора в Україні стала міцнішою і сильнішою.

Серед учасників конгресу — посли іноземних держав, народні депутати, державні діячі і почесні гості. Усіх присутніх благословив головний рабин Держави Ізраїль Іона Мерцгар.

Учасники з'їзду відзначили, що на 100 тисяч українських євреїв припадає 4 всеукраїнські єврейські організації і майже 100 регіональних. Сьогодні з'їзд завершить роботу.

Підручники від Японської фундації

Сьогодні в резиденції Посла Японії в Україні вручатимуть підручники, які надала бібліотекам чотирьох університетів України Японська фундація. Ці книжки на загальну суму 12 тисяч доларів передадуть у рамках програми «Допомога бібліотекам». Цього року грант отримали Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», Національний університет «Львівська політехніка», Харківський державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди та Луганський державний університет імені Тараса Шевченка.

НП

Смертельний секрет Турії

(Початок на 1-й стор.).

Міська влада ухвалила рішення про тимчасову евакуацію населення з небезпечної зони в радіусі одного кілометра. Цей вимушений для безпеки людей захід заплановано розпочати сьогодні о 8.30 ранку. За словами заступника Ковельського міського голови Володимира Літвинчука, частина евакуйованих мешканців перебуватимуть у санаторії-профілакторії заводу «Ковельсільмаш». Окрім житлових масивів, до небезпечної зони потрапили чотири школи та два ринки. Всю цю територію буде блоковано і її патрулюватимуть військові та правоохоронні формування. Із залізничниками узгоджено, що з 10.30 до 16.00 рух поїздів через два залізничні мости Ягодинського та Львівського напрямків буде припинено. Фахівці вирішують, що робити з 250-кілограмовою авіаційною бомбою, підривач якої перебуває у зведеному бойовому стані. За технічними характеристиками, з такою бомбою заборонено вчиняти будь-які дії.

Сьогодні о 10.30 піротехніки спеціального підрозділу Міністерства з надзвичайних ситуацій, що дисклоковані в селі Городище на Рівненщині, розпочнуть роботи з підйому з дна Турії двох перших авіаційних бомб. За однією з версій, авіабомби заклали під міст у червні 1941 року радянські військові, які відступали, щоб підірвати його, але не встигли цього зробити. Загальний тротиловий еквівалент бомб перевищує 600 кілограмів.

Микола ЯКИМЕНКО.
Волинська область.

Тісно в небі від куль. Повітряних

ФЕСТИВАЛІ

У Кам'янці-Подільському на Хмельниччині розпочався восьмий міжнародний фестиваль «Повітряне братерство», а в його рамках — другий етап чемпіонату України з повітроплавання, який триватиме до кінця тижня.

Окрім вітчизняних підкорювачів неба, очолюваних Андрієм Ніколаєвим, прибули екіпажі з Росії, Чехії, Польщі, Словаччини. Загалом «цвісти-муть» над старовинним Кам'янцем 21 куля та дирижабль, команди яких обіцяють не тільки видовищні перегони поміж хмар, а й незабутню лазерно-світлову феєрію у Старому місті після закінчення змагань.

Українська федерація повітроплавання, що втратила торік 13 аеростатів під час пожежі в своєму приміщенні, нині відновила свої ресурси з допомогою вітчизняного НДІ аеропружних систем (це єдиний такий заклад в СНД). Сьогодні в Україні 40 ліцензованих повітроплавців. Підтримка надійшла і від «повітряних братів» зі всієї Європи. До речі, в європейських країнах нараховується більш як тисячу аеростатів, і кожне місто має свій, з історичною символікою. Там літання на кулях — не лише захоплюючий, екологічно чистий, хоч і досить дорогий вид спорту, а й туризм.

Віра ШПИЛЬОВА.
Хмельницька область.

Осягнуте духовним зором

Книга Олександра Коновця «Український ідеал. Історичні нариси. Діалоги» вийшла до 135-річчя товариства «Просвіта».

Історія «Просвіти» дає стільки матеріалу, що легко було б написати книгу грубезну, але важко читабельну. А от спробуй написати читабельно й коротко, не обминаючи при тому численних імен, дат, проблем!

Олександр Коновець, доктор історичних наук, професор Київського національного університету імені Шевченка, зумів це зробити — завдяки своєрідному поєднанню історичних нарисів і діалогів з сучасниками, зокрема й нинішніми просвітянами. Адже діалог — саме той жанр, що дає змогу сказати багато, але читається легко.

Тому книжка, не переобтяжена статистичними даними та історико-культурними абстракціями, дохідливо розповідає про історію та сучасні проблеми українського просвітництва, зародження та етапи його розвитку. Тут наведено найяскравіші імена діячів «Просвіти», їхні ідеали та традиції. Приділено увагу історичній місії товариства у культурно-національному відродженні нації.

О. Коновець у діалогах з відомими вченими, громадськими діячами та колегами порушує питання актуалізації українського просвітництва на нинішньому етапі. Власне, йдеться про те, чому часто-густо заклики просвітян на захист рідного слова й національної гідності залишаються не почутими владою та громадськістю.

У книзі висвітлено не лише маловідомі факти та імена, а й розкрито історико-філософську і світоглядну сутність українського просвітництва як духовної цілісності. Книга щедро проілюстрована цікавими архівними матеріалами.

«Український ідеал» — перша книга вченого в жанрі наукової публіцистики, присвячена українському просвітництву — не лише національному, а й європейському феномену XIX—XX століть.

Голова нинішньої «Просвіти» Павло Мовчан у передмові звертається до читачів: « Ми закликаємо вас осягнути духовним зором той героїчний шлях, що його розпочали і здолали просвітяни — від неволі до власної держави Україна».

Наталія ПАХОЛОК.

ЗНАЙ НАШИХ!

«Донбас» як палац

У Донецьку відбулося урочисте відкриття нового готелю «Донбас-палас». Будівництво п'ятизіркового закладу тривало понад три роки. Його споруджено на місці старого готелю з такою само назвою. «Донбас-палас» вражає внутрішнім оздобленням і цінами: найскромніше проживання тут коштує 260 доларів за добу, а «королівський» люкс обійдеться в 2500 доларів. Гостей обслуговують 400 осіб персоналу, зокрема дворецькі, які пройшли спеціальний вишкіл під наглядом британського фахівця. Співвласниками закладу є компанія «Сістем кепітал менеджмент» і футбольний клуб «Шахтар».

Страсбург підтримав адвоката Салова

ВЕРДИКТ

Судова палата Європейського суду з прав людини у складі семи осіб одностайно прийняла рішення про прийнятність заяви донецького адвоката Сергія Салова, якого в 2000 році було засуджено до п'яти років позбавлення волі умовно. Про це кореспондентові «Голосу України» повідомив сам правозахисник. Підсудному інкримінували розповсюдження листівок у вигляді сфальсифікованого спецвипуску газети «Голос України» з повідомленням начебто про смерть Президента України Леоніда Кучми. Адвокат заявляв, що знайшов листівки в поштовій скриньці у день другого туру президентських виборів 1999 року, а арешт і суд називав політичною розправою над «незручним» юристом.

— До Страсбурга я звернувся після того, як в Україні пройшов усі інстанції, — розповів Сергій Салов. — Тепер суд визнав прийнятність моєї заяви за статтею 5, параграф 3 Конвенції з прав людини і статтею 10 — що я був незаконно заарештований і засуджений. Цікаво, що суд узяв до уваги і записи, зроблені майором Миколою Мельниченком, в яких згадується моє прізвище. Уряду України надано термін — до 30 червня — для мирного врегулювання питань, що стосуються всіх моїх вимог. В іншому разі я повинен надати до суду кошторис усіх завдань мені збитків і витрат і повідомити, чи бажаю я особисто бути присутнім під час розгляду заяви.

Адвокат вимагає компенсації в розмірі 150 тисяч доларів, враховуючи вісім місяців утримання в слідчому ізоляторі, втрачене здоров'я і позбавлення можливості займатися адвокатською діяльністю. Незмінною умовою мирного розв'язання спірного питання є повна реабілітація, зі зняттям усіх обвинувачень, додав С. Салов.

Ліна КУЩ.

Щоб не чмихали чадом двигуни

АКЦІЯ

*На вулицях столиці нині стільки автомобілів, що інколи пішоходу непросто перейти дорогу навіть на перехресті. І що особливо прикро — видно, як чманіють, димлять і гарчать вже усілі ці легковики та вантажівки. Що робиться для того, щоб повітря, яким ми дихаємо, ставало чистішим? Саме про це розмова з начальником ДАІ Печерського району Києва підполковником міліції **Віталієм КВАШЕЮ (на знімку)**.*

— Проблем з автомобілями, особливо вантажними, — каже Віталій Іванович, — справді чимало. Є вони і в стосунках з багатьма автоперевізниками, котрі використовують транспорт, який не відповідає сучасним вимогам. Зі свого боку намагаємося робити все, щоб водії дотримувалися законів «Про охорону навколишнього середовища» та «Про охорону атмосферного повітря». Задля цього Управління ДАІ ГУМВС у Києві періодично проводить акції «Чисте повітря», покликані зменшити забруднення середовища викидами автотранспортних засобів. Таку мету переслідує й нинішня одномісячна акція, котра триватиме до кінця травня. Вона є продовженням попередньої акції «Вантажівка», котру проводили у квітні, бо за короткий термін охопити й проконтролювати всі транспортні засоби з майже 900 автогосподарств району неможливо.

— Що конкретно робиться для того, щоб ми менше дихали відпрацьованими газами, і скільки працівників залучено до акції?

— Залучено майже весь особовий склад ДАІ району, приблизно 50 чоловік. А очолює цю важливу справу начальник технічного відділу Сергій Бачинський. Щодня наші люди виїжджають на лінію, в автопідприємства і перевіряють авто на вміст окису вуглецю у відпрацьованих газах та димність. Роботи вистачає, адже вулиці району — це 103 км доріг, що рівнозначно 2 тис. га площі; в районі зареєстровано 27 тис. автомобілів, з яких 7 тис. — державні.

— Чим закінчуються такі акції?

— Серйозними висновками: вилучаємо номерні знаки в господарів транспортних засобів, які особливо забруднюють атмосферу, видаємо приписи, складаємо протоколи, штрафуємо. Це само зробимо і цього разу з порушниками після 3—5 червня, коли підіб'ємо підсумки акції «Чисте повітря».

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

До ювілеїв ФІФА та УЄФА

Федерація футболу України спільно з «Укрпоштою» і «Укрмаркою» випустили поштовий блок «100 років ФІФА» і поштову марку, присвячену 50-річчю УЄФА. Презентація відбулася в Українському домі. У заході взяли участь: народний депутат України, президент ФФУ Григорій Суркіс, генеральний директор «Укрпошти» Василь Мухін, голова правління Асоціації філателістів України Володимир Бехтір.

На марках, що утворюють поштовий блок до ювілею ФІФА, зображені футболісти молодіжної збірної України Дмитро Воробей та Володимир Самборський. На мініатюрах, присвячених Європейському футбольному союзу, — гравець української національної збірної та італійського «Мілана» Андрій Шевченко. На витворах мистецтва, над якими працювала ціла плеяда досвідчених фахівців, зафіксовано лише одну мить українського футболу.

Ця подія стала знаменною ще й тому, що 14 липня цього року ми святкуватимемо 110-ту річницю українського футболу. Виступаючи на презентації, Василь Мухін та Володимир Бехтір висловили переконання в необхідності й важливості такого кроку з боку Федерації футболу України. Президент ФФУ Григорій Суркіс та голова Державного комітету зв'язку та інформатизації України Олег Яценко погасили нові поштові марки, випущені до дат ФІФА та УЄФА, а також поставили свої автографи.

Учора делегація ФФУ вирушила до Парижа, де 100 років тому сім футбольних асоціацій — Франції, Бельгії, Данії, Нідерландів, Іспанії, Швеції та Швейцарії — оголосили про народження ФІФА — керівного органу світового футболу, котрий нині об'єднує 204 національні футбольні асоціації.

На знімку: український поштовий блок, присвячений ювілею ФІФА.

ТВОРЧІ ЗВІТИ ОБЛАСТЕЙ

Мистецтво золотого поля

продемонстрували у столиці професіонали та аматорські колективи Кіровоградської області

Звіт розпочався не в Національній опері, як планувалося і що ускладнило його підготовку, а в Міжнародному центрі культури і мистецтв профспілок України (колишній Жовтневий палац культури). Втім, там відбулася офіційна церемонія відкриття, яку розпочав заступник Міністра культури й мистецтв України Василь Романчишин і в якій узяв участь голова Кіровоградської облдержадміністрації Василь Компанієць. А насправді був концерт переможців обласного фестивалю вокально-хорового мистецтва «Калиновий спів».

Є таке самобутнє й унікальне явище в культурному житті цього регіону. Народився цей місцевий фестиваль у рік здобуття незалежності України. Його засновниця й берегиня — заслужений працівник культури України Валентина Пращур. Фестиваль має свій гімн, створений його учасниками Наталією Медведєвою і Тетяною Якименко. І емблему — гілка калини, до якої щороку пов'язується новий вишитий рушник одним з районів області, якому випадає така честь. Традиційно фестиваль проходить в обласному центрі щовесни, у травні. В нього є ще одна чудова особливість —пригощати глядачів запашними короваями від хліборобів цього степового краю. І ось промовистий результат: за час існування «Калинового співу» зріс виконавський рівень його учасників — 27 аматорським колективам присвоєно звання «народний», виявлено низку прекрасних співаків-вокалістів, переможців і лауреатів багатьох всеукраїнських та міжнародних фестивалів.

Режисерсько-постановча група, яку очолювала уже згадувана В. Пращур, із творів переможців цьогорічного фестивалю вибудувала цілісне, чудове, більш як двогодинне вокально-хорове дійство. Наголошу: виконавці — рядові трудівники, учасники художніх колективів районних будинків культури. Однак окремі номери були просто неперевершені. Скажімо, коли звучав «Дніпровський вальс», здавалося, що виконує його уроженця Кіровоградщини, солістка Національної опери Лілія Забіляста. Та вона ж і заперечила це, коли привітала квітами Людмилу Двірну, солістку Бобринецького райбудинку культури. «Стережися, Павле Зібров, свого конкурента, юного Олексія Бояра, соліста Голованівського районного будинку культури!» Це буде, мабуть, найкращою оцінкою його голосу й виконання ним пісні П. Зіброва «У нас є все».

Подібних номерів було чимало у концерті. Кіровоградці довели: вони по-справжньому шанують і розвивають вокально-хорове мистецтво. Продовжують збагачувати край, який виколисав таланти багатьох відомих усьому світові митців.

А наступного дня, 15 травня, у Київському державному театрі оперети відбулася друга частина звіту кіровоградців «Мистецтво золотого поля». Та тут свою майстерність демонструвала потужніша мистецька «артилерія» — цікаві колективи обласної філармонії. Серед них — камерний оркестр «Єлисавет», ансамбль народної і сучасної музики, самобутній академічний театр музики, пісні і танцю «Зоряни». А також провідні митці краю — народні артистки України Антоніна Червінська та Раїса Валькевич, заслужений артист України Сергій Дьомин.

— Ми свідомо пішли на поділ звіту на дві частини, —пояснював мені начальник обласного управління культури Юрій Компанієць. — Щоб повніше показати наш «Калиновий спів», звідки зростають наші майстри мистецтв, і цілісніше — нашу філармонію, яку очолює Микола Кравченко.

Щиро дякували учасникам звіту голова обласного організаційного комітету, заступник голови Кіровоградської облдержадміністрації Сергій Неділко. Вони справді заслужили цього.

Яків ГАЛЬЧЕНКО.
Київ.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Олександр МАСЕНКО: «Депутат повинен бути від народу»

ХТО Є ХТО

ІЗ ДОСЬЄ «ГУ». Олександр Миколайович МАСЕНКО. Народний депутат України трьох останніх скликань. Двічі обирався у мажоритарному окрузі, до нинішнього парламенту пройшов за списком Комуністичної партії України. Народився 1949 року в селі Заріг на Полтавщині. Має вищу освіту за спеціальністю фінанси і кредит. Працював інспектором, завідувачем ощадкаси, завідувачем фінансового відділу райвиконкому, секретарем парткому, до обрання у ВР — головою колгоспу «Іскра» Оржицького району Полтавської області. Член Комуністичної партії України, депутатської фракції комуністів у ВР. Заступник голови Комітету ВР з питань державного будівництва та місцевого самоврядування.

— Олександре Миколайовичу, ви вже депутат з великим стажем. Тож чим відрізняється нинішній парламент від попередніх?

— Велика різниця в якісному складі парламенту. У 1994 році парламент був значно демократичніший і народніший. Я не поділяв поглядів усіх депутатів, але вони справді були обрані народом і представляли волю виборців певного регіону. Тепер кажуть, що у Верховній Раді — понад 300 депутатів-мільйонерів. Гляньте на більшість нинішніх депутатів — хіба вони від народу? До них навіть колега-депутат не може доступитися і поговорити на рівних, а що вже казати про простих людей!

Що за три скликання парламенту змінилося в мені самому? Коли я йшов на вибори у 1994 році, то сподівався: за моєї позиції та активності можна буде вирішити багато нагальних і болючих для моїх виборців питань. Але дійсність спростувала наївні міркування, і я збагнув: у мене всього-на-всього один голос, і тільки об'єднавшись із групою однодумців, можна щось зрушити з місця та реалізувати свою програму. Тому весь час домагався, щоб якнайшвидше пройшла політична структуризація парламенту. Прийняття закону про вибори народних депутатів на пропорційній основі — це великий крок уперед, хоча дуже запізнілий.

— Ви кажете, що депутат повинен бути воістину народним, але водночас відстоюєте пропорційну виборчу систему, якій саме і закидають «відірваність від народу». Кажуть, партійні депутати не бувають у регіонах і до них не достукатися...

— Нині я так само регулярно зустрічаюся з виборцями, як і коли був мажоритарником. Я закріплений від КПУ за Полтавською областю. Щомісяця у тиждень роботи в округах проводжу зустрічі з виборцями та їх особистий прийом.

— Ви не змінювали своїх політичних переконань. Сьогоднішня Компартія України чимось відрізняється від радянської? І чи не згодні все-таки з тим, що комуністична ідея, яку нині підтримує лише літнє покоління, сьогодні вже себе вижила?

— Думаю, мої колеги-товариші пам'ятають, що навіть за радянських часів я завжди мав свою позицію. Це не було якоюсь формою протесту, але на пленумах райкому партії, на активах і будь-яких партійних зібраннях завжди мав свою думку, яка часто не збігалася з позицією секретарів райкому КПРС. Двічі навіть отримував сувору догану по партійній лінії, бо не виконав рішення бюро райкому партії і не пішов працювати інструктором у райком. Хоча потім мені нічого за це не було. Мабуть, коли позиція у комуніста була тверда, то й ніхто нікому голову «не стинав», як тепер намагаються стверджувати.

Відмінності між тодішньою та нинішньою Компартією України, безумовно, є. Сьогодні будь-яке рішення КПУ приймається демократично, більшістю голосів, а не лише верхівкою партії. Можна по-різному ставитися до комуністичної ідеї, закидати їй, мовляв, вона себе скомпрометувала. Як каже народне прислів'я, на віку, як на довгій ниві — все трапляється. Але хіба нинішній системі влади нема чого докоряти? Скільки лиха і біди ми зазнали за останні 13 років? Тому категорично не погоджуюся з тим, що комуністична ідея себе вичерпала. І на практиці можу підтвердити: навпаки, вона захоплює дедалі більше людей. Скажімо, Полтавська обласна організація КПУ за останні три роки на 30 відсотків омолодилася. І що більше в державі буде безробітних, обездолених, то більше буде потенційних членів нашої партії.

— Ви стверджуєте, що нині всі рішення у комуністів приймаються демократично. Але фракція комуністів у Верховній Раді завжди одностайно голосує з кожного питання. Тобто хтось заздалегідь визначає позицію фракції, а депутати лише виконують роль «кнопкодавів». Ви колись голосували у парламенті не так, як уся фракція?

— Так. Бувають випадки, коли окремі члени фракції голосують на свій лад. Хоча це й не правильно. Фракція без дисципліни не може вирішити програмні положення партії. І це аж ніяк не диктат верхівки партії.

— Ви були одним із тих депутатів, хто у 1996 році не голосував за Конституцію України. Чим тоді пояснювався ваш крок? Не шкодуєте за цього нині?

— Діяльність Компартії України було поновлено лише у 1993 році. Коли приймалася Конституція, ми ще не були такою міцною структурою. У сесійній залі навколо мене сиділи лише політичні опоненти. Коли я голосував, мене навіть у спину штовхали. Відверто кажучи, я тоді був дещо збентежений. У парламенті лунали різні виступи, протилежні трактування конституційних статей, і поруч не було нікого, з ким порадитися. Я вирішив, що за таку Конституцію не голосуватиму. Конституцію треба було тоді приймати, але доопрацювавши деякі норми і більше прилаштувавши її до України. Адже тоді ми дали Президентові такі надзвичайно великі повноваження, що тепер пожинаємо плоди. І сьогодні вже всі дозріли до потреби конституційних змін.

— А як оцінюєте останнє провальне голосування у парламенті за зміни до Конституції, політичну реформу? Чия це була поразка і перемога?

— Це була не поразка, а безвідповідальне ставлення депутатів із більшості. Не вистачило лише шести голосів: депутати-пропорційники, обрані за партійними списками, сиділи в залі й голосували, а деяких мажоритарників із більшості, які безумовно проголосували б за цей закон, не було. Але, думаю, політреформу ще буде доведено до логічного завершення. Більшості політично не вигідно зупинятися на півкроці.

Юліана ШЕВЧУК.

ОФІЦІЙНО

Постанова Верховної Ради України

Про інформацію Генерального прокурора України, Міністра внутрішніх справ України, Голови Служби безпеки України про хід розслідування обставин, що мали місце під час виборів міського голови м. Мукачевого Закарпатської області

Заслухавши та обговоривши 12 травня 2004 року інформацію Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України про хід розслідування обставин, що мали місце під час виборів міського голови м. Мукачевого Закарпатської області, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Інформацію Генеральної прокуратури України, Міністерства внутрішніх справ України, Служби безпеки України про хід розслідування обставин, що мали місце під час виборів міського голови м. Мукачевого Закарпатської області, взяти до відома.

Верховна Рада України наголошує, що при оцінці подій, які відбулися у м. Мукачевому під час виборів міського голови, поспішні звинувачення, ініціювання політичного протистояння, організація різного роду акцій не тільки не сприяють встановленню істини у цій справі, але й ускладнюють проведення всебічного розслідування, негативно позначаються на міжнародному іміджі держави.

2. Генеральній прокуратурі України разом із Службою безпеки України та Міністерством внутрішніх справ України забезпечити завершення об'єктивного і повного розслідування обставин, що мали місце під час виборів міського голови м. Мукачевого Закарпатської області, та вжити за результатами розслідування заходів відповідно до законодавства.

3. Запропонувати Президенту України звільнити із займаної посади голову Закарпатської обласної державної адміністрації Різака І. М.

4. Запропонувати Міністру внутрішніх справ України звільнити із займаної посади начальника Управління Міністерства внутрішніх справ України в Закарпатській області Варцабу В. М. та першого заступника начальника Управління Міністерства внутрішніх справ України в Закарпатській області Русина В. П.

5. Рекомендувати Генеральному прокурору України внести протест на рішення Мукачівської територіальної виборчої комісії про встановлення результатів виборів міського голови м. Мукачевого Закарпатської області та порушити кримінальну справу за фактами фальсифікації виборів міського голови м. Мукачевого і побиття народних депутатів України.

6. Звернутися до Президента України з пропозицією дати належну політичну і правову оцінку зростаючому дестабілізуючому впливу на політичну ситуацію в Україні окремих посадових осіб Адміністрації Президента України.

7. Заслухати на засіданні Верховної Ради України 1 червня 2004 року інформацію Генерального прокурора України, Міністра внутрішніх справ України, Голови Служби безпеки України про результати розслідування обставин, що мали місце під час виборів міського голови м. Мукачевого Закарпатської області, а також інформацію голови робочої групи Верховної Ради України Зінченка О.О. про результати її роботи.

8. Ця Постанова набирає чинності з дня її прийняття.

В. ЛИТВИН,
Голова Верховної Ради України.

м. Київ, 12 травня 2004 року.
№ 1706-IV.

У КОМІТЕТАХ ВР

Мукачівські події: уроки і застереження

Комітети Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування, з питань боротьби з організованою злочинністю та корупцією та з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності провели спільне слухання стосовно подій у день виборів голови Мукачевого.

Заступник Голови Верховної Ради України Олександр Зінченко у доповіді наголосив на тому, що вибори відбувалися з численними порушеннями, а затягування вирішення цієї справи призвело до зростання кількості громадян, переконаних у їх нечесності. Такі вибори ставлять під сумнів цінність демократії в нашій державі. Щоб ситуація не повторилася під час майбутніх виборів Президента, необхідно детально її проаналізувати, зробивши відповідні висновки.

Голови комітетів, Анатолій Матвієнко, Володимир Стретович та Володимир Мойсик ділилися особистими враженнями від перебування на місті подій, наголошували на відвертій фальсифікації результатів виборів, зрощенні місцевих силових структур та криміналітету, критикували дії слідства, Генеральної прокуратури та органів суду в розслідуванні та вирішенні справи.

Окрім цього виступили народні депутати Степан Хмара, Юрій Кармазін, Нестор Шуфрич та представники громадських організацій.

Завершилися слухання прийняттям звернення до Президента, Генеральної прокуратури, Міністра внутрішніх справ та інших центральних органів влади з вимогами вжити заходів щодо вирішення справи, притягнути винних осіб до відповідальності та провести кадрові зміни.

Марина ГОТЕНКО.

«Газові» пристрасті районного масштабу,

або Одна з багатьох історій про те, як Уповноважений з прав людини захищає людей від сваволі чиновників

За газ на кухні й теплі батареї взимку вдові ветерана міліції Ользі Петрівні треба було платити чималі гроші. Як це важко, жінка особливо гостро відчула після смерті чоловіка, коли залишилася самотньою.

За його життя вона не знала клопоту, адже як ветеран органів внутрішніх справ, її чоловік мав законні пільги, що давали змогу, зокрема, сплачувати 50 відсотків за користування природним газом. До того ж дія Закону України «Про статус ветеранів військової служби, ветеранів органів внутрішніх справ та їх соціальний захист» поширювалася і на близьких родичів військових і міліцейських пенсіонерів. Особливо важливо те, що закон не позбавляв пільг членів родини після смерті годувальника.

Справжні координати та імена учасників конфлікту, про який йтиметься, ми вирішили не наводити. Не в конкретних прізвищах річ. Для нас набагато важливіше на цьому прикладі узагальнити і проаналізувати проблему сваволля чиновників, котра, гадаємо, добре знайома сотням читачів з інших регіонів нашої держави і котру давно слід навчитися розв'язувати на користь беззахисної перед цим свавіллям людини.

Отже, залишившися без допомоги та захисту, пенсіонерка Ольга Петрівна М. зазнала найприкріших утисків від місцевої «газової» служби, чию владу в масштабах району можна без перебільшення вважати необмеженою. Адже без газу в наш час, як і без води, «ні туди ні сюди». Тому, певно, у цьому районі (і, на жаль, гадаємо, не тільки там), «газові» начальники почувалися всевладними королями і навіть не соромилися казати про свою всевладність. Принаймні саме так поводилися вони з пенсіонеркою Ольгою Петрівною.

...Коли надійшло перше попередження про її заборгованість за газ, жінка була впевнена, що в управлінні просто помилилися. Адже за спожитий газ вона сплачує законні 50 відсотків його вартості й заборгованості не має. Втім, на всяк випадок, зновy ретельно зібрала і подала до управління всі довідки, що документально засвідчують її права на таку знижку.

У своєму листі до Уповноваженого з прав людини пенсіонерка, докладно описуючи ситуацію, в якій опинилася, так і не змогла пояснити, чому від неї впертo і невблаганно вимагають, щоб платила за газ не 50 відсотків, як дозволяє закон, а всі 100? Можливо, хтось там далекоглядно розміркував, що коли б раптом вдалося на її прикладі «нейтралізувати» тисячі інших «пільговиків» — спочатку в райцентрі, а згодом і в усьому районі, прибуток до місцевого бюджету був би зовсім не дріб'язковий.

Отож приміряти на себе проблему Ольги Петрівни могли б тисячі інших «заручників» вітчизняного газопостачання — споживачів палива, без якого в багатьох домівках не буде ні тепла, ні вогню...

Ситуація була не з веселих. Між Ольгою Петрівною та керівництвом газового районного управління потроху розгорілася тиха, але запекла боротьба. Спочатку словесна, «паперова», а затим — з ретельно загрозою залишитися сам на сам з холодними батареями та плитою. Пам'ятаєте «Діамантову руку» та крилату фразу тієї колоритної «кіноуправдомші» з пачкою лотерейних квитків. «Розповсюдимо серед мешканців нашого ЖЕКу. А не купуватимуть — відключимо газ»...

Життя завжди драматичніше за будь-яке кіно. І вдові-пенсіонерці було не по-кіношному важко боротися за власні права. Тим паче що «газовики» зі своїми намаганнями все-таки одержали від удови оплату в повному обсязі, займають буквально «кругову оборону», посилаючись на якусь постанову районного начальства, яка начебто скасувала в місцевих масштабах цю пільгу.

Постанова така справді була. Невдовзі її скасували, але цей документ встиг сколихнути багато негативних емоцій і породити безліч непорозумінь і суперечностей. Так, Ольга Петрівна на всіх законних підставах сумлінно і вчасно сплачувала свою половину за використаний газ, а з розрахункового відділу газового управління їй надходили телефонні та письмові повідомлення про заборгованість. Вона надсилала туди всі необхідні довідки, а їй відповідали, що нічого не одержували, оскільки до комп'ютера дані не занесено, виходить, перерахунки, мовляв, неможливі.

Мал. Миколи КАПУСТИ.

Тоді споживачка прорвалася до кабінету найбільшого у районі «газового» начальника, наївно гадаючи, що він просто не знає про її пільги. Але не так сталося, як гадалося. З недоброю посмішкою (саме так написала у листі до Уповноваженого Ольга Петрівна) начальник відверто заявив їй, що у них «свої закони». Що ж до пільг, то їх тут комусь надають, а комусь — скасовують... З тією самою посмішкою зустрів він і обіцянку споживачки звернутися до суду. Невже і справді вважав свою службу такою недоторканною?

Суд за позовом пенсіонерки незабаром відбувся, хоч на перші засідання відповідачі не з'являлися, а коли змушені були прийти й відповідати, поводилися з таким викликом і брутальністю, що були навіть оштрафовані «за неповагу до суду». До того ж вони категорично не погодилися і оскаржували в обласному та апеляційному суді рішення районного суду, яким зобов'язано було їхнє підприємство провести повний перерахунок оплати із врахуванням 50-відсоткової знижки та ще й сплатити 450 гривень компенсації за «моральну шкоду». Розгнівана представниця розрахункового відділу навіть прийшла додому до Ольги Петрівни з вимогою негайно відкликати всі свої скарги на їхнє управління, бо «буде гірше».

Взагалі, ситуація складається парадоксальна: що більше підтримують позивачку інстанції, до яких вона звертається, то жорстокіше опираються відповідачі. Навіть на запит адміністрації Президента відповідь від газовиків не надійшла.

Тому й можна було передбачити: за жодних обставин не вдається у цій «війні» самотній вдові перемогти володарів блакитного палива, розлючених її спротивом та розголосом конфлікту. Адже газ для району — одна з головних умов життя та діяльності, відтак місцевому начальству може дорого обійтися сварка з його «держателями» задля захисту інтересів якоїсь там засмученої бабусі.

Дійти у цій безнадійній історії жаданого хепі-енду виявилося можливим лише завдяки втручанню Ніни Карпачової, Уповноваженого з прав людини.

1 липня 2003 року скарга скривдженої пенсіонерки надійшла до секретаріату Омбудсмана. 28 серпня звернення Уповноваженого на захист прав удови вирушило до прокуратури області, де розташований тихий райцентр з отими голосними «газовими» пристрастями.

1 жовтня з обласної прокуратури на адресу Уповноваженого надходить відповідь. У ній повідомляють, що 18 вересня, згідно із розпорядженням голови райдержадміністрації, вдові ветерана міліції Ользі Петрівні на підставі чинних законів проведено перерахунок сплати за спожитий газ — нарешті, з урахуванням 50-відсоткової знижки...

Вгамувалася «буря у склянці води», що так довго здавалася справжнім штормом. Шкода лише, що на вирішення цього, по суті, дріб'язкового питання було мобілізовано і витрачено стільки сил. Утім, Ніні Карпачовій за те і дякують так щиро прості люди, що вона не шкодує ні сил, ні часу на цю копітку, конкретну турботу про скривджених пенсіонерів, бездомних дітей, безробітних, скалічених, засуджених, які пишуть і кажуть їй: «Ви — наша остання надія»...

Елла ДАВИДЕНКО.

СУСПІЛЬСТВО

АКВА! ТИ — САМЕ ЖИТТЯ!

АКЦІЯ «ГУ»

5. Крізь фільтри безгрошів'я

Як запевняють фахівці, запасів питної води на Рівненщині вдосталь. Земляки беруть її з підземних горизонтів. Отож мікробне забруднення артезіанської води мінімальне — не більше двох відсотків. Але це аж ніяк не означає, що наш край живе безпроблемно.

«SOS!» від облради

Як повідомили в обласній санепідемстанції, лише населення села Пугач, що в Сарненському районі, користується привізною водою. Тим часом питання будівництва північного водозабірного вузла з магістральним водогоном відкладається впродовж 12 (!) років. Бракує коштів.

Назріла ще одна проблема. Внаслідок діяльності Хмельницької АЕС різко погіршилась природно-екологічна рівновага басейну річки Горинь: рівень води знизився, утворилась депресійна воронка площею понад 200 тисяч квадратних метрів. Це негативно позначилось на водному режимі п'яти адміністративних районів області, відчутно знизився рівень у колодязях та неглибоких свердловинах. Депутати Рівненської обласної ради звернулися до Кабміну, щоб той профінансував з державного бюджету передбачене його ж рішеннями будівництво п'яти водосховищ, шлюзів-регуляторів на Горині тощо. Поки що споруджено лише один...

Сухі крани

Рівняни не забули, як кілька років тому воду подавали в місто погодинно. Доводилося запасатись водою, що не сприяло ні її якості, ні економії. Але коли старанням голови облдержадміністрації Миколи Сороки до Рівного проклали додатковий водогін із села Горбаків сусіднього Гощанського району, частково проблему було знято.

Та час від часу «Рівнеоблводоканал» через борги за енергоносії у вечірні години подає воду під пониженим тиском, а то й зовсім її відключає. Тому після трудового дня рівняни поспішають до домівок, щоб запастися водою. Для господарських потреб вона підходить, а ось для споживання... Фахівці стверджують, що відстояна надміру вода втрачає низку корисних первинних властивостей. Після того, як вода знову забурлить у трубах, їй дають стекти, оскільки вона, м'яко кажучи, каламутна й іржава (адже водогони — «довгожителі»). До того ж у Рівному вода жорстка, містить чимало солей.

ДЛЯ ДОПИТЛИВИХ

Крім акви з артезіанського джерела, колодязя, водопровідного крана і пляшки, є вода водохресна, заряджена, дощова. У кожної з них своя, що її часом цілком можна пояснити, магічна сила, енергія та святість.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

— Відключення водогонів від енергопостачання через борги характерно й для інших міст області, — розповідає головний державний санітарний лікар області Геннадій Шевченко. — Скажімо, впродовж останніх років ця проблема актуальна для Дубровиці. Місто неодноразово залишали без води (торік десять разів), що могло призвести до спалаху інфекційних захворювань. Вода у цьому містечку непогана, але відключення у 3—4 рази погіршують її якість.

Коли крани сухі, люди беруть акву з помпових колонок. Колодязів у Дубровиці дуже мало.

— Загалом, старі водогони — найперший ворог якості питної води, — підсумовує головний державний санітарний лікар. — Коштів, щоб замінити їх новими, бракує. Скажімо, із 24,6 кілометра водогону у Корці (а він експлуатується з 1948 року) 16,2 кілометра — в аварійному стані.

Місто лихоманить через часті пориви, що не сприяє якості питної води. До того ж у ній великий вміст заліза. І хоча нещодавно тут побудовано станцію знезалізнення води, бракує коштів на її обслуговування. Дуже актуальним для Корця є будівництво кількох свердловин, але зробити це проблематично, оскільки місто стоїть на гранітному кряжі.

— У 27 відсотків комунальних водогонів області закінчився термін амортизації, зношено 48,7 відсотка об'єктів, мереж, обладнання, — розповідає в. о. начальника управління житлово-комунального господарства облдержадміністрації Ніна Весельська. — На розвиток і реконструкцію водопровідного і каналізаційного господарства області потрібно понад 17 мільйонів гривень.

Де рятівна соломинка?

Перевищення вмісту заліза у питній воді характерне для усіх поліських районів. Причина ще й у великому вмісті у грунті гумінових речовин, які дають кольоровість воді.

— Однак такого рівня вмісту заліза, який шкідливо впливав би на печінку, поки що не спостерігається, — заспокоює Геннадій Шевченко. — Щодо вмісту мікроелементів у питній воді, то у ній бракує фтору (це головна причина поширення карієсу), йоду, що може спричинити інтелектуальні розлади, захворювання ендокринної системи.

Дехто з людей використовує фільтри для очищення води. Однак, як радять фахівці, їх треба підбирати відповідно до умов регіону, попередньо порадившись із фахівцями.

— Останніми роками з'явилась ще одна проблема: після реформування сільські водогони, якими раніше опікувались колгоспи, закріпили за сільрадами, — розповідає Геннадій Шевченко. — Але бюджети сільрад не дають можливості утримувати їх у належному стані. Тому питна вода часто-густо за мікробіологічними показниками не відповідає стандартам — рівень бакзабруднення у сільських водогонах коливається в межах від семи до десяти відсотків, тоді як у комунальних — до двох, відсотків — до шести.

— Як я зрозуміла, санепідемстанція контролює якість питної води у водогонах, громадських колодязях і навіть у святих джерелах? А як щодо приватних колодязів? — запитую у головного державного санітарного лікаря області.

— Звичайно, ми реагуємо на звернення громадян, контролюємо якість води в колодязях. Часто вода не відповідає стандартам через те, що господарі не чистять їх, розміщують поблизу гноївки, хліви, стічні канави. Були випадки, коли в таких колодязях виявляли нітрати, зокрема у Володимирецькому, Дубнівському районах. Зрештою, кожен господар може замовити, щоб спеціалісти дослідили якість питної води. Щоправда, послуга ця платна, за винятком досліджень за епідпоказниками.

Черепашачими темпами

Фахівці не заперечують, що наші ГОСТи й норми щодо питної води застарілі і не відповідають світовим стандартам. Добре, що це визнають і у «верхах».

Постановою Головного державного санітарного лікаря України №19 від 5 квітня 1996 року передбачено до 2005 року перейти на нові державні санітарні правила і норми. Що це дає конкретно нам, споживачам води? Скажімо, якщо сьогодні якість питної води досліджують за 28 показниками, то після запровадження нових норм — за 56.

— Часу для їхнього запровадження залишається обмаль, а роботи ведуться черепашачими темпами, — каже Геннадій Шевченко. — Кошти потрібні, щоб переобладнати лабораторії. Що вже казати про сільські та відомчі водогони, якщо навіть лабораторія комунального водогону Рівного поки що не має необхідних умов для дослідження води за 56 показниками?

Фахівці сподіваються, що перехід до нових санітарних правил і норм підтримає держава.

Вони не приховують того, що після їхнього запровадження до 90 відсотків питної води через неготовність обладнання водозабірних споруд не відповідатиме вимогам правил, гармонізованих з європейськими стандартами. Отож, поняття «якість питної води» залежить від того, з чим її порівнюватимуть: чи з застарілими вітчизняними стандартами, чи з сучасними світовими. Хотілося б, щоб із світовими. Але знову-таки все упирається в кошти, які потрібні на нові водогони та ремонт уже діючих, освоєння новітніх технологій очищення води тощо. А якщо фінансування цієї програми буде на такому рівні, як сьогодні, то все залишиться лише добрими намірами.

Олександра ЮРКОВА.

Рівне.

В РАМКАХ АКЦІЇ «ГУ»

Будується водомережа

До середини літа має бути розв'язано проблему водозабезпечення Куйбишевого. Там будують магістральний водовід Широке-Куйбишеве завдовжки 10,3 кілометра. Проектом передбачено і спорудження 19 кілометрів водопровідної мережі у райцентрі. Планується зведення насосної станції, установки для знезараження води, станції очищення тощо. Також буде пробурено дві свердловини потужністю 25 кубометрів на годину. Кошти — 2,5 мільйона гривень — виділено з резервного фонду Кабінету Міністрів, ще 4,5 мільйона надала «Укрзалізниця».

Костянтин ПРИЧИНЕНКО.

Куйбишеве, Запорізької області.

НАПИШУ ВАМ І Я

Платимо двічі. Чому?

Мешкаю в Бердянську 21 рік і ніколи не думала, що якість води так позначиться на здоров'ї. У мене — гастрит, у чоловіка — виразкова хвороба шлунка, у молодшого сина — ентероколіт. Наша вода вважається неякісною і за своїм складом належить до технічної. Тверда, солонувата.

Після нещодавнього підвищення тарифів за один кубічний метр платимо одну гривню 97 копійок. Таку високу ціну міськводоканал мотивує тим, що «важко взяти воду». У бочках аква теж подорожчала — сім копійок за літр. Підприємці беруть із джерела безплатно, а за розвіз із нас стягують. Виходить, платимо за технічну воду, яку не п'ємо, і за привізну.

Антоніна СЄДОВА.

Бердянськ
Запорізької області.

РЕЗОНАНС

Думка фахівців

Прочитала статтю «Аква»! Ти — саме життя!» **(«ГУ» за 17.04. 2004 р.)**. Автор Іван Ілляш порушує актуальну проблему якості питної води. В матеріалі, зокрема, йдеться про те, що хлор у воді під час кип'ятіння, вступає в реакцію з іншими речовинами і утворює канцерогенні тригалометани. Та мене, хіміка, цікавить процес хлорування води.

У Дрогобичі, скажімо, питна вона з артезіанських свердловин хлорується із застосуванням газоподібного хлору. Атомарний кисень є сильним окислювачем і діє на бактерії, припиняючи їхню життєдіяльність. Згідно з Держстандартом 2874-82 «Вода питна» вміст залишкового хлору в ній у межах 0,3—0,5 мг/л. Гранично допустима норма концентрації хлору в повітрі робочої зони становить ГДК=1 мг/куб. м, а 0,3 мг/куб. дм в повітрі діє смертельно.

З цього приводу запитання до учасників планованого «круглого столу».

Чи потрібно хлорувати воду з артезіанських свердловин до 0,3—0,5 мг/л.?

Чому в Україні на державному рівні не порушується питання про запровадження новітньої технології знезараження води?

Чи переглядається Держстандарт із зменшення залишкового хлору у воді?

Валентина КОЦЮБА.

Дрогобич, Львівської області.

Прибуткові п'ятачки

ДОСВІД

Свиня для українців багато значить. Кажуть, що вона врятувала життя нашому народові під час монголо-татарського нашестя. Бусурмани свинину не їли, а наші люди на ній вижили. Хочеться сподіватися, що вона врятує наш народ знову. Але тепер від своїх поводирів, які довели сільське господарство до ручки. Хоч би як там було, але зі свиньми ми не пропадемо, хоча нині вигодувати хороше порося селянинові важко: корми дорогі, а приріст сала і м'яса на низькокалорійних продуктах повільний.

Проте ситуація з поголів'ям свиней на Буковині ближчим часом може радикально змінитися: в області з'явилися підприємливі люди, здатні дати значний поштовх відродженню потужної відгодівельної бази, розквіту тваринництва у краї. Автором ноу-хау є керівник фірми «Колос — Чернівецькі ковбаси» Ігор Кібіч, заслужений працівник промисловості України, депутат обласної ради, якого удостоєно багатьох вітчизняних відзнак за якість продукції.

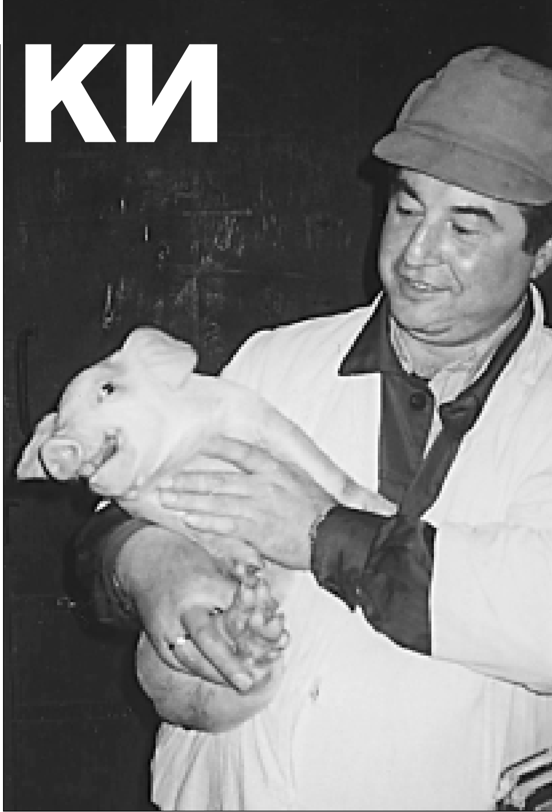
Разом з відомим газдою ми прямуємо до цуренського свинокомплексу «Колоса» — «Євросвинка», де в чудових умовах підприємство відгодовує свиней європейської породи Ландрас. Аж не віриться, що побачене відбувається у приміському буковинському селі. Ситі та чисті льошки і кабанчики мають тут гарні умови. Вони п'ють, включаючи самостійно воду, з водогону. Доглядають їх охайно одягнені люди, яких свинарями навіть назвати не хочеться, бо готують раціон для тварин за допомогою комп'ютера. Останній регулює вологість та температуру в приміщенні, а досвідчений лікар із науковим ступенем, котрий донедавна надавав медичну допомогу нам з вами, тепер стежить за тваринами, щоб не хворіли. Разом із дипломованими хіміками пан доцент, як його величають на підприємстві, контролює, щоб корми містили необхідні інгредієнти, вітаміни та мікроелементи. Про санітарію і казати годі. Живуть же п'ятачки...

— Обороти нашого підприємства, яке щедро підгодовує Чернівці, Київ, Одесу, Черкаси, Львів, Івано-Франківськ, Дніпропетровськ та багато інших обласних центрів держави, — каже Ігор Степанович, — щороку зростають. Ще на початку своєї діяльності ми вирішили сформувати завершений цикл між полем і фермою, заводом і магазином. Це дало змогу значно підвищити конкурентоспроможність, якість продукції. У наших магазинах, окрім ковбас і копченостей, щодня є свіже м'ясо у різних розфасовках — від супових наборів до реберець, відбивних і стейків. Не продане вдень м'ясо, ввечері забираємо на завод на переробку. Такий сервіс та увагу до покупця у Чернівцях досі ще ніхто не пропонував.

Колись свиней годували хлібом, через що сало було, як масло. Тепер хліб — розкіш і для людей. Тому нині тварини здебільшого бачать різну городину, відходи, що позначається на якості продукції. А ми відгодовуємо свиней за європейськими технологіями натуральними вітчизняними кормами. Готуємо їх з якісного зерна, гороху, круп.

Кожен кмітливий газда на селі тримає свиню, дві, а то й три. Але то досвід селянський, а не науковий. Господар, як правило, не вираховує затрати кормів, не звертає особливої уваги на приріст тварин. Тому добряче наробляється, щоб виростити 110-кілограмового підсвинка.

У нас це відбувається зовсім по-іншому. Насамперед тому, що на повну потужність працює племінний завод «Євросвинка». Свиноматок та кнурів елітних порід завезли з Нідерландів, Франції та Польщі. У них прекрасна генетика, і вони швидко ростуть, а відтак — є значний економічний ефект. Застосування збалансованого сухого способу харчування, контроль за якістю повітря та води сприяють зростанню 100—110-кілограмової товарної свині менш ніж за півроку. Витрачаючи при цьому кормів у межах 290—300 кілограмів. Якщо ви маєте, приміром, 20 елітних свиноматок і застосуєте належну технологію для їх утримання, то матимете від кожної в середньому 22—24 поросят на рік (2,2—2,4 опороса), що принесе вам чималий економічний ефект. Доглядати за такою міні-фермою можуть один-два працівники.

Варто зважити і на таке: згадані свині — м'ясної породи, вони дають більш як 50 відсотків м'яса від загальної ваги, тоді як у найбільш поширеної на Буковині Великої білої м'яса виходить лише 30%. Крім того, за кожен кілограм зданої свинини передбачено дотацію у розмірі 85 копійок. Це теж стимулює сільгоспвиробника.

Перших сто свиноматок завезли у травні 2002 року, нині їх — більше тисячі. І хоча на них є попит з інших областей України, неохоче продаємо їх за межі області, бо вважаємо, що передусім треба збільшити поголів'я у себе. Тому й раді співпрацювати з буковинськими селянами, багато хто з яких змушений шукати роботу за кордоном. Готові допомогти тим, хто вже наївся закордонного хліба, має копійку і хоче зайнятися серйозною справою вдома.

Сергій СУЛИМА.

Чернівецька область.

Що таке «Євросвинка»?

Кубок — наш! Виграли дружба, читач і глядач!

Команда «Голосу України» стала переможцем турніру з міні-футболу, що відбувся минулої суботи на центральному стадіоні райцентру Нові Санжари

***На знімку (зліва направо):* власний кореспондент «ГУ» у Полтавській області Григорій Гринь, голова райдержадміністрації Іван Пунько та голова райради Володимир Петрушко.**

(Початок на 1-й стор.).

Після буремних перебудов і реформ район зумів зберегти життєдіяльний соціально-економічний комплекс, посідаючи тверде місце в першій десятці серед 25 сільських районів Полтавщини за рейтингом економічних показників. Хоча, звісно, проблем вистачає. Але досить показово і важливо, що, попри всі негаразди, місцева влада в особі голів райдержадміністрації та райради Івана Пунька і Володимира Петрушка не просто не забуває, а повсякчас дбає про відродження й подальший розвиток історії, освіти, культури, спорту. Яскравий і промовистий приклад — споруджений два роки тому методом «народної будови» стадіон у райцентрі. Такою спортивною спорудою міг би сповна задовольнитися будь-який обласний центр.

Спортивне свято розпочалося з виступів юних учасників художньої самодіяльності. Свої таланти у піснях і танцях продемонстрували учні місцевого навчально-виховного комплексу Аліна Кисіль, Інна Ковальова, Женя Мілько. Публіка зустріла виступи рідних «зірочок» шаленими оплесками...

На першу гру жереб звів команди «Голосу України» і новосанжарського «Стандарту». Оскільки імена наших майстрів шкіряного м'яча читачам газети відомі давно, зупинимося детальніше на складі суперників. Без сумніву, найколоритнішою фігурою серед них був 61-річний капітан, колишній районний прокурор Микола Кошель. Саме він, а також учителі Анатолій Чумак, Віктор Голота, Василь Радчич, тимчасово не працюючий Володимир Жаботинський і начальник районного управління юстиції В'ячеслав Пеляк за активної підтримки своїх уболівальників найсамовідданіше протистояли натиску столичних журналістів. Та наші вчасно подолали комплекс чужого поля і заграли в звичну для себе наступальну комбінаційну гру. Швидкий гол заступника головного редактора Віталія Судді зняв напруження. Успіх закріпили Василь Приймак і Богдан Сліпко. Незважаючи на переконливу перемогу, слід відзначити і нашого воротаря Олександра Сусленка, який щонайменше тричі рятував ворота від гострих випадів суперника.

Незважаючи на рахунок — 4:1, у зустрічі між «Журналістом-Поліграфістом» і ветеранами «Ворскли» гра викликала неабиякий інтерес. Насамперед до складу зірок-легенд полтавського футболу. На поле вийшли майстри спорту Іван Іванченко та Юрій Мармач, Володимир Прокопіненко, Володимир Гармаш, Ігор та Олег Власенки. Свого часу вони провели сотні матчів на футбольних полях, захищаючи кольори полтавських «Колгоспника», «Колоса», «Будівельника», «Ворскли», команд майстрів Києва, Харкова, Дніпропетровська, Чернігова, Івано-Франківська, Одеси, Кременчука, Чернівців... А також клубів Росії, Казахстану, Грузії, Молдови, країн Балтії. Щиру повагу й симпатії публіки завоював 67-річний воротар Андрій Бугаєвський — психологічною незворушливістю, нестандартною манерою гри і бажанням переконати всіх, що вік і стан здоров'я не перепона для активних занять спортом і футболом зокрема. У складі ворsклян досить помітним був і колишній гравець «Колоса», а нині голова правління ВАТ «Видавництво «Полтава» Володимир Микійчук.

Юні шанувальники газети.

Зустріч за «бронзу» виграв «Стандарт» із рахунком 3:2, хоча «Ворскла-Ветерани» вчинила гідний опір і також мала шанси на перемогу.

На фінал проти «Голосу України» «Журналіст-Поліграфіст» виставив бойовий склад, у якому помітними фігурами були працівники видавництва «Полтава» і журналісти місцевих друкованих та електронних ЗМІ Іван Денисенко, Михайло Гелета, Віктор Підгорний, Сергій Тарасов, Андрій Микійчук, Дмитро Деміденко, Руслан Власенко. Відчувалося, що команда добре зіграна й налаштована на безкомпромісну гру. Рахунок після красивої комбінації майстерним ударом відкрив капітан «Голосу України» Богдан Сліпко. А затим не використали кілька нагод Сергій Ковальчук, Василь Приймак, Віктор Гайдученко. Поступово супернику вдалося вирівняти ситуацію, і гострі моменти вже почали виникати біля наших воріт. Один з них, наприкінці зустрічі, завершився призначенням пенальті. Як наслідок — 1:1 і серія післяматчевих одинадцятиметрових ударів. У них гравці «Голосу України» виявилися майстернішими і сильнішими, перемігши із загальним рахунком 4:2. Черговий кубок у скарбничку перемог здобуто!

Виступає Інна Ковальова.

А затим, як і ведеться між новими друзями, були традиційні козацький куліш і щире спілкування.

Насамкінець найщиріша подяка тим посадовцям і добровільним помічникам, хто всіляко сприяв проведенню як турніру з міні-футболу, так і загалом передплатній акції газети в Новосанжарському районі. Зокрема, голові районної державної адміністрації Івану Пуньку, голові районної ради Володимиру Петрушку, голові райспорткомітету Володимиру Литвиненку, начальнику медичного центру внутрішніх військ МВС України Олександру Блінову, директору навчально-виховного комплексу Миколі Решетилу, голові сільськогосподарського кооперативу імені Шевченка Володимиру Замулі та іншим щирим і незрадливим друзям «Голосу України».

Також висловлюємо вдячність керівнику Полтавської обласної федерації футболу України Анатолію Дяченку та його заступнику Олександру Дігтяру. Повний звіт про «Дні «Голосу України» на Полтавщині буде опубліковано в наступних числах газети.

Григорій ГРИНЬ.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.
Полтавська область.

Долина правил, озер і Мумі–тролів

Батьківщина Діда Мороза, Мумі-тролів та радіотелефонів, Фінляндія не може похвалитися такою великою кількістю визначних пам'яток та архітектурних шедеврів, як багато інших країн бабусі-Європи. Однак її неповторний шарм, спокій та затишок не можуть не залишити по собі відчутного емоційного сліду.

Після гамірливого й метушливого Києва скромно-чистенька столиця Гельсінкі вражає своїм правильним, розміреним, проте дещо сповільненим ритмом. Скажімо, всі городяни так чітко дотримуються правил вуличного руху, що жодному пішоходові (якщо це не російський турист) не спаде на думку перейти вулицю на червоне світло навіть уночі, хоча на горизонті не буде жодного авто. Навіть на швидкісних заміських автобанах не побачиш жодного «а-ля Міка Хаккінен» і не перестаєш дивуватися: як ця країна породила одного з найшвидших автогонщиків планети? Те саме спадало на думку й коли інший «гарячий фінський хлопець» — водій нашого мікроавтобусика багато разів марно намагався завести своє авто, аж доки не повернув голову і не збагнув: просто треба зачинити двері! А такого поняття, як офіційний кортеж із сиренами, мигалками та поліцейським супроводом, у Фінляндії взагалі не існує: навіть перші особи держави та офіційні іноземні делегації зупиняються на світлофорах.

Утім, фіни не такі вже, як попервах здається, «загальмовані». Вони дуже полюбляють спорт — недарма набудовано стільки ковзанок, лижних трас, футбольних полів, а чемпіонат світу з хокею транслюють просто на вулиці та в кожній кав'ярні. І в усі пори року, навіть весною та влітку, молоді та старі, чоловіки та жінки бадьоро чимчикують асфальтовими та парковими доріжками міст із... лижними палицями. Кажуть, такий тутешній національно-оздоровчий спорт.

Цей північний народ дружелюбний й гостинний. Не вельми приязні в Суомі хіба що до алкоголю та тютюну. У Фінляндії діє один із найсуворіших у світі законів про паління, який обкладає великим податком цигарки й забороняє палити у громадських будівлях та місцях, офісах, під час різноманітних фестивалів і свят. Алкогольні напої також дуже дорогі й продаються в магазинах із великим акцизним збором і тільки в певні години та дні. Однак фіни швидко зметикували: лише одна година їзди Фінською затокою до Таллінна за пивом та вином і дві — до Пітера за горілкою.

Зовні ця земля геть не багата й родюча — ліси, скелі, гори, понад 180 тисяч озер і жодного зораного поля за сотню кілометрів... За винятком деревини та декількох мінералів, Фінляндія цілком залежить від імпорту природних ресурсів та енергоносіїв, а в сільському господарстві працює лише 2% населення. Водночас ця високорозвинена країна посідає перше місце у світі за рівнем конкурентоспроможності та одне з перших місць за рівнем ВВП. І особливе місце — за комунікаціями: 94 відсотки фінів мають мобільні телефони, 62% — персональні комп'ютери, 47% — доступ до Інтернету. Відразу напрошуються болючі порівняння з нашою державою... Рівень життя та соціально-економічного розвитку — ось і результат того, що ми після майже столітнього спільного перебування в одній імперії пішли різними шляхами.

Як повноправний член Європейського союзу (з 1995 року), Фінляндія нині дотримується ще однієї примхи Старого Світу — про представництво прекрасної статі у владі. Із 2000 року президентом Суомі є жінка — Тар'я Галонен, половина міністрів та третина парламенту — також представниці прекрасної статі. У державі високий рівень соціального захисту жінок, матерів та дітей. Хоча на запитання, чи справді у країні панує матріархат, фіни по-скандинавськи делікатно відповідають: хочете почути «так» — запитайте в жінки, а не в чоловіка.

...Із висоти пташиного польоту Фінляндія, наскрізь пронизана острівцями та озерами, справді нагадує казкову Долину Мумі-тролів фінської казкарки Туве Янсон. У казці цей дивовижний світ, населений Мумі-сім'єю та їхніми друзями, символізує ідилію, за якою у глибині душі тужіє кожен із нас. Сьогодні розширена Європа ще не стала для України таким собі «Мумі-домом», де завжди були б відчинені двері для нових мешканців. Але й ми хочемо в євродомі не потрапити в прийми, а стати повноцінною європейською державою.

Юліана ШЕВЧУК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.
Київ — Гельсінкі.

Повернути віру в майбутнє

У Сумському центрі медико-соціальної та трудової реабілітації інвалідів з ураженням нервової системи для дітей та підлітків намагаються боротися за кожну дитячу долю

Сумчанка Таня Богатир — із тих, кому не пощастило від самого народження. Унаслідок пологової травми в неї була пошкоджена рука, і тоді ніхто не міг сказати напевно, яке майбутнє чекає на дівчинку. Адже шансів на відновлення нормальних рухових функцій практично не залишалося. Те, що зробили для Тані фахівці Сумського реабілітаційного центру, куди вона потрапила зовсім маленькою, можна назвати поверненням надії. Щоб якнайбільше «розробити» руку, лікарі спрямували дівчинку на заняття музикою. Зрештою — зумовили її вибір у житті. Увесь час перебуваючи під наглядом медиків, Таня освоїла гру на домрі, флейті, мандоліні та фортепіано. Нині вона — студентка Сумського вищого училища мистецтв. Музикотерапія допомогла дівчині так відновити праву руку, що тепер вона може нею писати, а починала лівою...

За твердженням медиків, 96(!) відсотків немовлят сьогодні з'являється на світ з певною патологією.

Сумський реабілітаційний центр — одне з небагатьох місць, де засобом комплексної медико-соціальної і трудової реабілітації допомагають таким дітям усвідомити себе як особистість і, якою мірою це можливо, реалізувати себе. Над цим починають працювати з перших днів життя малюка: найменшим пацієнтам центру від народження не більше тижня. Відділення ранньої медико-соціальної реабілітації забезпечує надання їм необхідної допомоги за активної участі матерів. Перебуваючи біля своїх малят, мами самі вчаться методам реабілітації: насамперед навичкам масажу та лікувальної фізкультури. Частину пацієнтів — тих, яких важко транспортувати, — фахівці центру обслуговують безпосередньо вдома. Діють також групи вільного відвідування та стаціонарні відділення для молодих людей.

Створено Сумський центр завдяки ентузіазму та відданості головного лікаря Олени Шовкопляс **(на фото)**, яка на той час працювала лікарем-неврологом у дитячій міській лікарні. Саме вона згуртувала навколо себе батьків дітей-інвалідів та своїх колег, і невдовзі центр

став окремою структурною одиницею в системі охорони здоров'я. Протягом останніх п'яти років заклад працює у підпорядкуванні головного управління праці та соціального захисту населення Сумської області. Однак солідна медична основа — і колектив досвідчених лікарів, і медичне обладнання — визначає своєрідність цього закладу. Тут є непогані можливості для офтальмологічної діагностики, обстеження мозку; єдиний в області електроміограф дає можливість досліджувати роботу м'язів.

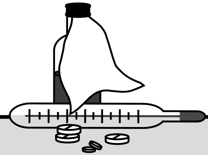
Нервові патології — це не нежить, який можна вилікувати за кілька днів. Для того, щоб результат лікування став помітним, іноді доводиться наполегливо працювати роками, часто — протягом усього життя.

Серед підопічних реабілітаційного центру — чемпіони України з інваспорту, здібні комп'ютерники. Однак, як стверджує провідний психолог центру Євгенія Федорова, людям «з особливими потребами» реалізувати себе у трудовій сфері — завжди проблема. Навіть тих, хто цілком міг би виконувати певну роботу і підготовлений для цього, беруть на роботу неохоче. Суспільство ще не звикло сприймати індивіда з обмеженими можливостями як рівного собі — хоча про принцип безбар'єрності говорять сьогодні багато.

Протягом року через Сумський реабілітаційний центр проходить загалом до півтори тисячі осіб. Особливість цього центру — прагнення допомогти якомога більшій кількості людей. Адже про які можливості для комплексної реабілітації може йтися, скажімо, у сільській глибинці! Навіть доїхати до обласного центру, знайти для цього час і кошти нелегко. При центрі діє виїзна медико-реабілітаційна бригада на чолі з заступником головного лікаря з лікувально-профілактичної роботи Ніною Гребенюк. У її складі неврологи, психіатри, психологи, соціальні педагоги тощо. Вони на місці надають дітям необхідну допомогу. У багатьох райцентрах області вже створено і відповідні осередки для реабілітації дітей та підлітків з ураженнями нервової системи. Сумський реабілітаційний центр також узяв на себе клопіт з навчання фахівців, які працюють з дітьми у сільській місцевості: забезпечує літературою, проводить для них курси підвищення кваліфікації. Це либонь єдиний в Україні заклад такого профілю, де не практикують надання платних послуг.

Владислав ЖМУРКОВ, Алла АКІМЕНКО.

Суми.

«ЛІКАРНЯНИЙ ЛИСТОК»

— Здрастуйте, безплатний лікарю! — Здрастуйте, безнадійно хворий!

У підвалі не сховаєшся

ДІАГНОЗ

Серед юних носіїв ВІЛ у Донецькій області — дівчата-підлітки, які заробляли на їжу, виходячи на панель.

Діти серед носіїв ВІЛ-інфекції в Донецькій області —уже не рідкість. Таку невтішну тенденцію констатують медики обласного центру профілактики і боротьби зі СНІДом. У 13 випадках зараження відбувалося в 14-річному віці, у чотирьох — в 13-річному, нарешті, з 2001 року зареєстровано три випадки інфікування 12-річних дітей. Усього в області налічується понад 800 носіїв вірусу віком від 14 до 18 років.

— Якщо розглядати шляхи передачі інфекції в цій віковій групі, то молодь нічим не відрізняється від старших, — каже лікар-епідеміолог центру Ольга Кутова. — Для хлопців характерніший шлях, пов'язаний з наркотиками, дівчата інфікуються і через ін'єкційні наркотики, і статевим шляхом. Непокоїть різке зростання статевого передавання інфекції.

Юні пацієнти центру боротьби зі СНІДом — головним чином мешканці великих міст: Донецька, Маріуполя, Слов'янська, Горлівки. 60 відсотків ніде не працює і не вчиться. Нещодавно Донецький молодіжний дебатний центр провів консультації з дітьми, які представляють групи ризику, з питань ВІЛ/СНІДу. Активісти з усієї області пропонували, як ширше інформувати своїх ровесників про небезпеку. «Чому в школах ми пишемо диктанти про грип і туберкульоз, але не пишемо про СНІД? Чому конкурси малюнків проводять ДАІ і пожежники, але не лікарі?» — запитували школярі. На жаль, статистика свідчить, що потенційні інфіковані не пишуть диктантів і не малюють на уроках.

— Здебільшого це асоціальні діти, — розповідає О. Кутова. — Зокрема, дівчата і споживали наркотики, і вели активне сексуальне життя. Я не назвала б це, можливо, проституцією. Бо деякі з них так заробляли собі на їжу. Вони опинилися в такому становищі, що не були потрібні своїм батькам. І намагалися реалізувати єдиний спосіб, який давав їм можливість дістати харчі.

Офіційно зареєстровані ВІЛ-інфіковані — лише верхівка айсберга. Адже за законом діагноз ставиться після дворазового обстеження. Тим паче що взяти кров на аналіз у неповнолітнього можна лише за згодою батьків чи опікунів, а їхнє місцеперебування часто-густо невідоме. Малолітніх носіїв вірусу виявляють здебільшого під час рейдів з міліцією. Більшість безпритульників до лікарів не звертається і дуже неохоче іде на контакт. Вулиця привчає спокійніше (чи байдуже) ставитися до власного здоров'я. На повідомлення про те, що в їхній крові знайдено смертельний вірус, такі пацієнти реагують надто по-дитячому. Не вірячи до кінця, що їхнє життя відтепер змінилося назавжди.

Ліна КУЩ.

Ліки за рецептами, які виписують сьогодні в аптеках Зубицького, готують у довільному порядку, без дотримання елементарних технологій

СКАНДАЛ

Про це сім'я відомого вітчизняного лікаря-травника Данила Зубицького заявила у відкритому листі до української громадськості. Зокрема, у ньому ідеться про те, що справа Зубицьких опинилася в руках людей, які не мають жодного стосунку до династії відомих лікарів і до медицини взагалі.

Сім'я Зубицьких на прес-конференції в Києві зробила наступні заяви.

Приватне підприємство «Народна медицина Данила Зубицького» після смерті його засновника (у грудні 2003 року) переоформлено в ТОВ, контроль над яким перейшов до чотирьох засновників.

Як заявив Олександр Зубицький, люди, які контролюють підприємство, закрили єдину в Києві аптеку народної медицини, створену Данилом Никифоровичем, під формальним приводом — зміна орендної плати. Є також інформація, що першу в Європі фітоклініку, створенню якої присвятив останні роки життя Данило Никифорович, вони хочуть використовувати як бізнес-центр, що здається в оренду. На думку синів Д. Зубицького, некваліфіковані консультації, які надають в аптеці підприємства люди, що не мають стосунку до медицини, можуть призвести до непередбачених наслідків, перші симптоми яких виявилися у скаргах покупців. Короткий аналіз призначень, виписаних в аптеці, котрий провів Олександр Зубицький, показав, що люди, які є їх «авторами», керуються скоріше не медичними, а матеріальними інтересами — збільшення обсягу продажу. Однак найнебезпечніше у ситуації, яка склалася, це те, що з виходом з-під контролю династії Зубицьких підприємства технології виробництва лікарських препаратів не може бути дотримано в повному обсязі.

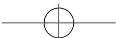
Великою мірою успіх препаратів Зубицького завдячує секретам технології виробництва. Ці секрети, як і багато інших елементів медичної практики, Данило Никифорович передав лише своїм синам, як продовжувачам його справи. Олександр Данилович Зубицький, професійний медик, проведення консультацій якого у фітоклініці намагаються приховати на підприємстві, не має можливості контролювати і керувати процесом виробництва ліків, що є гарантією дотримання рецептури Данила Никифоровича Зубицького. Без важливих секретів — елементів виробництва і рецептури, якими володіє лише сім'я Данила Никифоровича, ефективність препаратів, що випускає підприємство, неминуче буде зведено до мінімуму. Така позиція Зубицьких.

На фото: Данило Зубицький (у центрі) із синами.

Під «Лікарняним листком» підписалася Ольга ВАУЛІНА.

ДАЛІ БУДЕ

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Від ведучої

Сьогодні наша сторінка схожа на жінку, повнота якої викликає заздрість. Бо нині «Далі буде» присвячена подіям, явищам, людям, які виділяються зі звичної життєвої узвичаєності. У ній — про великі й приватні, зухвалі й благородні, радісні та обурливі «неперсічності».

Ірина БУЛАНЕНКО.

«Хазяєва хутора, понімаєш...»

РЕПЛІКА

Що це значить? От і я спитати хочу — у туристичної компанії «ІБІС», яка випустила (на добрщо папері, в кольорі) альбом подорожей та екскурсій. Альбом — без адреси видавця. Щоправда, є адреса фірми ІБІС — **вулиця Огієнко**, 45 у Кам'янці-Подільському. Великий майстер української мови Іван Огієнко, мабуть, не гадав, що його зроблять жінкою, отак відмінюючи прізвище!

А далі: «якщо ви прихильник екстриму чи просто **аматор подорожувати**», гайда до міста, «що **являє собою** класичний зразок міста-фортеці». О, Європа вам не покаже ні такого «екстріму», ні таких мовних перлів, якими написано цей путівник!

Вибирайте «**корпоративний відпочинок на селі**» — і матимете гостинну зустріч «**хлібом-сіллю хазяєвами хутора**». Хочете помилуватися «українською **Веною**» (Віднем, себто Чернівцями)? Захочете піти до печери «Атлантиди»? Усюди зі славним ІБІСом буде у вас унікальне пересування — «трансфер». До печери і до «**екскурсу**» у скельному монастирі, до минарету і на обід. Ви вже зрозуміли, що трансфер — це переїзд?

Не знаю, яку країну збирається показати ІБІС, мандруючи трансфером «**слідом за птіцей-тройкой**». Але хай би у нашій країні, перш ніж видати ліцензію на право надавати турпослуги й випускати путівники та буклети, декого спочатку садовили писати диктант. Бо начитаємось отакого — і полетимо птіцей подалі від своєї мови. Як хазяєва хутора, понімаєш!

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

Я ЦЬОГО ДНЯ

■ 1389 р. Не стало князя Дмитрія Донського. Очолене ним військо, куди входили й українські загони, розгромило в Куликовській битві орди Мамая. ■ 1861 р. У Сумах відкрилася перша в Україні недільна школа. ■ 1900 р. Відкрився Сімплонський тунель — найдовший у світі (18 км). З'єднав Італію зі Швейцарією. ■ 1939 р. Черчілль та Молотов підписали антигітлерівську угоду між Великобританією й СРСР. ■ 1941 р. У Києві почав виходити журнал «Україна». ■ 1984 р. Померла актриса Валентина Чистякова. Працювала в Харкові.

Небо крізь діряву огорожу

*Для розповіді про Миколаївську обсерваторію спеціальний привід не потрібен. Сама по собі вона і привід, і предмет гордості городян. Але нині не зірки навіяли нам тему, а зяючі дірки у чавунній кованій огорожі, ровесниці обсерваторії **(на знімку)**. На будівлі старовинна табличка: «Миколаївська астрономічна обсерваторія побудована в 1821 році». Пам'ятку історії й архітектури, обитель науки зуміли уберегти від воєн і розрух. А на сто вісімдесят третьому році огорожа стала жертвою не морських, не зоряних, а земних піратів-«металістів». На жаль, вони — прикмета часу. Втім, йдеться не про них.*

Найстаріша в Східній Європі Миколаївська астрономічна обсерваторія була заснована адміралом Грейгом як морська. Вона забезпечувала Чорноморський флот мореплавними картами, точним часом, навігаційними приладами і хронометрами, навчала штурманів астрономічних методів орієнтації у морі, виконувала атестацію навігаційних приладів. Водночас тут проводили й наукову роботу — складали зоряні карти і каталоги положень зірок, визначали координати комет і планет. До речі, ця спеціалізація збереглася і понині.

З початку XX століття і до здобуття Україною незалежності обсерваторія працювала як південне відділення знаменитої Пулковської. 1992-го одержала статус самостійної наукової установи, а з 2002 року стала науково-дослідним інститутом.

Гордість миколаївських астрономів — унікальний телескоп, «аксіальне меридіанне коло» з програмним керуванням. У 1999 році Кабінет Міністрів заніс його до списку наукових об'єктів, які є національним надбанням.

— Наше аксіальне коло, — розповідає директор обсерваторії, доктор фізико-математичних наук, професор Геннадій Пінігін, — єдине в Україні, а в світі входить до трійки діючих аналогічного типу телескопів. Розроблено і створено його фахівцями нашої обсерваторії.

Завітавши до обсерваторії, відчуваєш, що час зупинився, і мимоволі замислюєшся про таємниці світобудови і невідомих планет. Може, частіше треба дивитися на небо, щоб не бачити земних проблем? А що стосується горезвісної огорожі, яка стала причиною моєї розповіді про обсерваторію, то про неї на деякий час забулося. Хоча мер Володимир Чайка пообіцяв її відремонтувати. Кажуть, він полюбляє навідуватися до обсерваторії і дивитися на зірки.

Олена ІВАШКО.

Миколаїв.

ФЕСТИВАЛІ

Вітер змін почекає

Настав час «Зоряного вітру»

Понад 250 учасників і творчих колективів із 12 областей України та Криму з'їхалися до Рівного на мистецький фестиваль «Зоряний вітер». Три дні там панувала атмосфера свята, змагання і дружнього спілкування. Молодь читала прозу й поезію, співала пісень, виконувала класику та сучасну музику, ставила театральні мініатюри, танцювала, малювала... Цього року до традиційних восьми номінацій у дитячій та дорослій вікових категоріях додалася нова — творчість юних модельєрів.

Уже шість років на фестиваль, який проводить «Пласт» (Національна скаутська організація України), збираються талановиті діти і молодь. Традиційно «Зоряний вітер» — одна із численних акцій «Пласта».

На знімку: учасники фестивалю.

РАКУРС

«Я, собака, теж їсти хочу»

П'ятирічна «дворянка» Дана працює на проспекті Свободи. Там вона заробляє на хліб і кісточку. Хліб (і до хліба) перепадає господареві Василеві — чоловікові невиразного віку, непереобтяженому трудоднями. А кісточка — собі. Винахідникові цього жебрацького ноу-хау заздрять усі прохачі — від циганчат до вуличних музикантів. Адже до торбинки, з якою Дана ходить проспектом туди-сюди, раз у раз нахиляються перехожі. Собака вряди-годи зупиняється біля потенційних жертвователів, нюхом відчуваючи, хто з них потягнеться до гаманця. При цьому так зазирає у вічі, що годі відмовити. Письмова апеляція до совісті громадян, написана на торбинці, також впливає. Тим часом господар почувається цілком комфортно, гуляє неподалік.

Фото автора.

Господар за відповідний гонорар «на кісточку» дозволив сфотографувати свою годувальницю, яка позувала, як справжня фотомодель: присідала, лягала, крутила боками. Щоправда, після кожного сеансу поривалася у бік домової кухні — вельми демократичної забігайлівки, де можна з'їсти порцію вареників із сметаною всього за дві гривні. Вареники Дана також любить.

— Я для неї нічого не шкодую, — каже Василь. — Як зробите знімок, залишіть у газетному кіоску.

Домовилися. Згодом поділюся з Даною отриманим гонораром. Так має бути в демократичному суспільстві, ми ж бо не собаки якісь...

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

На знімку: «Хотілося б і собі життя людського, і господарю — не собачого».

Продекламую формулу!

ХАРАКТЕРИ

Ім'я викладача фізики Віолетти Дворецької відоме не тільки в стінах Київського радіомеханічного технікуму. Її вірші зустрінеш у періодиці, почуєш по радіо. На творчих вечорах автора восьми поетичних збірок — завжди аншлаг. Серед молоді! До юних сердець вона відшукала особливий ключик...

— Я завжди прагнула, щоб мій урок проходив, як мить, а дзвоник ставав несподіванкою, — каже Віолетта Львівна. — Вихід підказав телесюжет про Омську школу, де у викладанні всіх предметів використовували поетичне слово, гумористики. Збагнула: римований текст швидко запам'ятовується, а отже, нагадає тему.

Перший вірш про явище заломлення Віолетта написала для свого маленького сина:

Я налив у склянку чаю,
Ложку з цукром опустив —
І зненацька помічаю:
Хтось її переломив!
Хто цей злодій?
Де сховався?
Ложку з жалем виймаю я
І безмежно здивувався:
Ціла ложечка моя!
Та лише у чай пронікла —
Знов ламається вона.
Що це? Може, чарівник я?
Може, ложка чарівна?

Тепер у школі дивує вчителів онука, яка знає назубок близько 40 бабусиних віршованих пояснень фізичних формул і явищ. Збірочку «Це — фізика» як навчальний посібник видав Ніжинський державний педагогічний університет імені М. Гоголя.

«Дурницями займаєшся», — не раз закидали їй колеги. — Фізика і лірика — речі несумісні». Але Віолетта Дворецька парирує — це не вивчення фізики за допомогою вірша, а передусім пробудження інтересу як величезної рушійної сили в роботі, навчанні. Якщо дитині щось цікаво, то вона дійде до того своїм розумом навіть без допомоги вчителя.

Свої перші уроки вона розпочинала так:

Слово ти сказав,
а він почув.
Це — фізика.
Вело мчить,
бо я педаль кручу.
Це — фізика.
М'яч підкинули,
а він упав.
Це — фізика.
Штепсель вимкнули,
і звук пропав.
Це — фізика.
Окуляри виправляють зір.
Це — фізика.
Телевізор, ти мені повір,
Це — фізика.

Після цього — ліс рук. Учні доповнюють: «Ви забули про комп'ютер, про літак...» — значить зацікавилися предметом.

Людмила ОПАНАСЕНКО.

На знімку: одна із збірок поетеси.

ПОГЛЯД

Не море, а солоне

Відповідь на цю загадку знають у селі Петранці

Йдеться про унікальну соляну криницю у селі, що у Рожнятівському районі на Прикарпатті. Місцеві жителі, скільки себе пам'ятають, черпають з неї ропу. Сіль тут ніхто не купує. Витягнув з колодязя два-три відра ропи — і на півроку забезпечений: чи борщ підсолити, чи капусту або огірки законсервувати. Тим паче, що вода з соляної криниці надає їжі неповторного смаку. А що вже казати про «фірмову страву» — вимочену в ропі солонину!

Старожили розповідають, що колись таких колодязів тут було майже 200. А нині залишився у Петранцях один. Хоч однією проблемою мешканцям цього села, якому минуло 400 років, не треба перейматися — ропи вистачає всім. Але людині для життя потрібна не лише сіль. Тож селяни подумують, чи не використати криницю для промислового виробництва солі та не зробити на цьому свій невеличкий бізнес. Щоправда, підприємливих людей на цю справу ще не знайшлося. Тож коли про такі «прожекти» починають говорити з петранцями, вони реагують на це по-своєму, мовляв, не сипте сіль на рану.

Дарина НАЗАРЧУК.

Івано-Франківська область.

Родинний інтерес

ВИСТАВКИ

У Центральному будинку художника відбулася виставка живопису і графіки мистецької династії Перевальських. Чотири художники — чотири стилі.

Глава родини — народний художник України, майстер книжкової графіки Василь Перевальський. Його дереворити і ліногравюри до українських народних пісень, «Лісової пісні» Лесі Українки, поезій Тараса Шевченка, Максима Рильського, Павла Тичини, Івана Драча, створені у 60-80-х роках, стали новітнім явищем в українській графіці. Василь Євдокимович — автор проекту пам'ятного знака «Голодомор 1932—1933» на Михайлівській площі у Києві та співавтор вітража «Тарас Шевченко і народ» у головному корпусі Київського національного університету.

Зрілими художниками показали себе і майстер міського пейзажу Євдоким Мирослава Пшенична-Перевальська, й художник-графік та живописець Юрій Пшеничний. У їхніх картинах, офортах, літографіях, монотипіях сучасність і минувшина співіснують у символах, алегоріях і абстракціях.

Володимир ПІДВИСОЦЬКИЙ.

На знімку: мистецька родина.

Голос України

Редактор номера Віталій ЖЕЖЕРА.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.
Загальний тираж 159037.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
Зам. 3011089.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

